

EGADP atsekamumas ir skaidrumas

Tebėra spragų, susijusių su EGADP lėšų atsekamumu ir skaidrumu

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Turinys

Dalis

01–20 | **Pagrindiniai aspektai** 01

01–07 | Kodėl ši sritis svarbi

08–20 | Ką nustatėme ir rekomenduojame

21–77 | **Mūsų pastabos išsamiau** 02

21–32 | **Į imtį įtrauktos valstybės narės iš esmės laikosi reglamentavimo reikalavimų dėl atsekamumo, tačiau tik kai kurios iš jų sistemingai renka duomenis savo EGADP valdymo informacinėse sistemose**

22–25 | EGADP reglamentavimo sistema apima konkrečius lėšų naudojimo atsekamumo valstybių narių lygmeniu reikalavimus

26–32 | Dauguma valstybių narių gali atsekti EGADP lėšas, tačiau tik kai kurios iš jų sistemingai renka duomenis savo EGADP valdymo informacinėse sistemose

33–45 | **Kai kurios valstybės narės naudoja faktinių išlaidų duomenis įverčiams atnaujinti, tačiau neperskirsto sutaupytų lėšų sistemingai, o Komisija neprašo faktinių išlaidų duomenų EGADP valdyti**

35–41 | Dauguma į mūsų imtį įtrauktų valstybių narių naudoja faktinių išlaidų duomenis įverčiams atnaujinti, kai keičiasi taikymo sritis, tačiau nė viena valstybė narė neperskirsto sutaupytų lėšų sistemingai

42–45 | Komisija nerenka faktinių išlaidų duomenų pagal priemones, net jei jų yra, ir dėl to mažėja jos gebėjimas įvertinti EGADP išteklių naudojimo efektyvumą

- 46–77 | EGADP užtikrinamas tinkamas skaidrumas, susijęs su valstybių narių pasiektomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis ir Komisijos valdymo sprendimais, tačiau paskelbta informacija apie galutinius gavėjus, faktines sumas ir rezultatus yra nepakankama**
- 47–51 | EGADP teisinėje sistemoje nustatyti aiškūs skaidrumo reikalavimai valdymo lygmeniu, tačiau joje nenumatytas visiškas informacijos apie lėšų srautą atskleidimas
- 52–60 | Valstybės narės teikia dalinę informaciją apie EGADP lėšų naudojimą ne tik viešajame sektoriuje, o informacija apie rezultatus yra nepakankama
- 61–77 | Komisijos lygmeniu teikiama informacija yra išsamī, tačiau trūksta išsamios informacijos apie lėšų naudojimą valstybėse narėse

Priedai

I priedas. Apie auditą

II priedas. Nustatyta EGADP reglamentavimo sistema

III priedas. Informacija apie užbaigtas EGAD plano priemones keturiuose atrinktose valstybėse narėse (pagal priemonę)

IV priedas. Į EGADP teisinę sistemą įtrauktos skaidrumo nuostatos

V priedas. Paskelbtuose 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašuose nustatyti trūkumai ir neatitikimai

VI priedas. EITP naudos gavėjų analizė

VII priedas. Komisijos paskelbta BNR informacija (2021–2027 m.)

Santrumpos

Žodynėlis

Komisijos atsakymai

Chronologija

Audito grupė

01

Pagrindiniai aspektai

Kodėl ši sritis svarbi

- 01** Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP), kurios lėšos 2026 m. sausio pabaigoje sudarė 577 milijardus eurų, yra laikina priemonė, sukurta kaip atsakas į COVID-19 pandemiją. Kad gautų EGADP paramą, valstybės narės turėjo pateikti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (toliau – EGAD planai). Šie planai apima priemonių, reformų ir investicijų rinkinį, kiekvienai iš jų nustatoma viena ar daugiau tarpinių ir siektinų reikšmių. EGADP įgyvendinimo laikotarpis – nuo 2020 m. vasario mėn. iki 2026 m. rugpjūčio mėn.
- 02** EGADP yra priemonė, grindžiama su išlaidomis nesusijusiu finansavimu, o tai reiškia, kad, išskyrus išankstinį finansavimą, visi Komisijos mokėjimai valstybėms narėms grindžiami pasiektomis atitinkamomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis. Nors EGADP išlaidų atitiktis visoms taikytinoms ES ir nacionalinėms taisyklėms nėra sąlyga, kad valstybė narė gautų išmoką, valstybės narės kartu su Komisija turi užtikrinti ES finansinių interesų apsaugą ir patikimo finansų valdymo principų laikymąsi įgyvendinant EGADP. EGADP įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą, o Komisija yra tiesiogiai atsakinga už pagrindinius priemonės įgyvendinimo etapus.

03 ES finansavimą reglamentuojančiomis taisyklėmis ir principais siekiama užtikrinti, kad lėšos būtų leidžiamos tinkamai, o sprendimai priimami kuo atviriau ir kuo arčiau piliečių¹.

Visų pirma, siekiant apsaugoti ES finansinius interesus ir padidinti veiksmingą ir efektyvų ES lėšų naudojimą, būtina žinoti, „kur ir kokiais tikslais Sąjunga leidžia lėšas“². Mūsų nuomone, dėl to būtina žinoti ne tik tai, **kas** gauna naudos iš finansavimo ir **kam** konkrečiai jis naudojamas, bet ir **kiek** lėšų išleidžiama. Todėl svarbu turėti sistemas, kuriomis būtų užtikrintas:

- **finansavimo atsekamumas** – galėjimas atsekti pinigų srautą nuo jo šaltinio iki paskirties vietos, įskaitant informacijos apie faktines išlaidas rinkimą ir registravimą. Šioje ataskaitoje faktinės išlaidos – tai sumos, valstybių narių įgyvendinančiųjų įstaigų sumokėtos už EGADP priemonių įgyvendinimą, o ne pervedimai tarp viešųjų įstaigų, susijusių su nacionaline biudžeto sistema;
- **finansavimo skaidrumas** – viešas informacijos apie tai, kur ir koku tikslu leidžiamos lėšos, skelbimas.

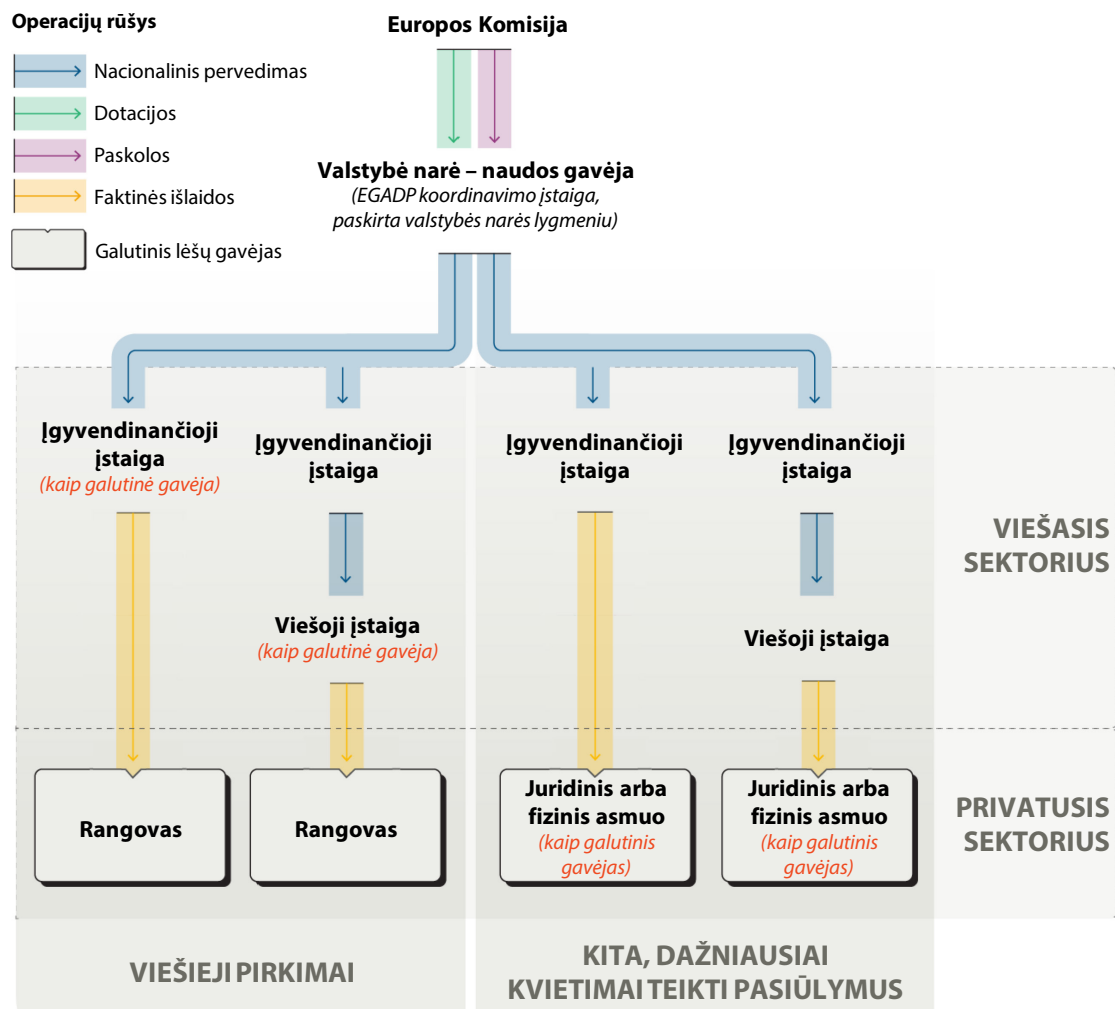
04 Galėjimas atsekti ES lėšų srautą sustiprina stebėseną, nes sprendimus priimantiems asmenims suteikiama esminė informacija apie tų lėšų naudojimą. Nors EGADP mokėjimai nėra susiję su faktinėmis išlaidomis ir jiems netaikoma išlaidomis grindžiama kontrolė, informacija apie faktines išlaidas yra reikalinga siekiant atsekti lėšų naudojimą ir, mūsų nuomone, įvertinti išlaidų efektyvumą. Galiausiai skaidrus ataskaitų teikimas, įskaitant informaciją apie faktines išlaidas, padeda užtikrinti ir pagerinti sprendimų priėmimą ir skatinti atskaitomybę. Manome, kad siekiant išlaikyti piliečių pasitikėjimą ši informacija taip pat turėtų būti prieinama visuomenei.

05 *1 diagramoje* parodytas EGADP lėšų srautas nuo įtraukimo į valstybės biudžetą iki jas gaunančių ne viešojo sektoriaus subjektų.

¹ Europos Komisija, *Taisyklės ir principai*.

² *Finansinis reglamentas*, 11 konstatuojamoji dalis.

1 diagrama. Bendras EGADP lėšų srautas nuo įtraukimo į valstybės biudžetą iki galutinio lėšų gavėjo

Pastaba: šioje diagramoje nepavaizduotas lėšų srautas naudojant finansines priemones.

Šaltinis: Audito Rūmai.

06 Europos Parlamentas³, Europos ombudsmenas ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija⁴ jau yra iškėlę konkrečių klausimų, susijusių su EGADP skaidrumu ir atskaitomybe. Atsižvelgiant į tai, šio audito tikslas – atsakyti, ar Komisija ir valstybės narės yra nustačiusios tinkamą tvarką, kad užtikrintų tinkamą EGADP finansavimo atsekamumo ir skaidrumo lygį. Be to, audito rezultatai gali suteikti žinių, kuriomis būtų galima remtis nustatant panašias finansavimo priemones daugiametėje finansinėje programoje po 2027 m. Atsižvelgdami į tai, vertinome:

- teisinius atsekamumo reikalavimus ir tai, ar valstybės narės atseka ir renka atitinkamus duomenis;
- ar Komisija ir valstybės narės naudoja faktinių išlaidų duomenis, atnaujindamos priemonių išlaidų įverčius, perskirstydamos lėšas ir tinkamai įvertindamos EGADP efektyvumą;
- ar Komisijai ir valstybėms narėms taikomos tinkamos teisinės nuostatos dėl skaidrumo ir ar praktiškai atskleidžiama informacija yra pakankama.

Tikrindami daugiausia dėmesio skyrėme tam, ar įdiegtos sistemos užtikrina pakankamą lėšų skaidrumą ir atsekamumą, nepriklausomai nuo EGADP reglamentu nustatyto mokėjimo mechanizmo. Finansiniame reglamente ir Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatyti aiškūs patikimo finansų valdymo, skaidrumo ir ES finansinių interesų apsaugos reikalavimai. Todėl tikrinome, ar turimos informacijos pakanka efektyvumo *ex post* vertinimui ir atsekamumui bei skaidrumui užtikrinti.

07 Atlikdami šį auditą surengėme interviu su Komisija, audito vizitus ir vaizdo konferencijas su 10 valstybių narių, peržiūrėjome teisinę sistemą ir rekomendacinius dokumentus ir analizavome viešai prieinamą informaciją apie EGADP ES ir nacionaliniu lygmeniu. Taip pat atlikome visų valstybių narių apklausą. Išsamesnė bendroji informacija ir duomenys apie audito apimtį ir metodą pateikti [I priede](#).

³ Pavyzdžiui, informaciniai pranešimai „*The 100 largest recipients of Recovery and Resilience Facility funds*“ ir „*Transparency in the implementation of the Recovery and Resilience Facility*“.

⁴ Pavyzdžiui, Europos ombudsmeno ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos viešojo valdymo politikos dokumentas „*Towards Good Practice Principles for Government – Transparency in the Use of Recovery Funds*“.

Ką nustatėme ir rekomenduojame

08 Apskritai darome išvadą, kad į imtį įtrauktose valstybėse narėse EGADP lėšos yra tam tikru mastu atsekamos ir skaidrios, be to, vienos valstybės narės duomenis renka gavusios prašymą, o kitos – sistemingai. Visų pirma tebėra spragų, susijusių su informacijos rinkimu ir naudojimu, rezultatų ir informacijos apie tai, kas ir kiek galiausiai gauna naudos iš EGADP, skelbimu.

09 Visų pirma nustatėme, kad:

- Į reglamentavimo sistemą įtraukti konkretūs lėšų atsekamumo reikalavimai, kurių valstybės narės iš esmės laikosi. Valstybių narių naudojamos EGADP koordinavimo įstaigų valdymo informacinės sistemos skiriasi: vienos duomenis renka gavusios prašymą, o kitos – sistemingai.
- Kai kurios valstybės narės naudoja faktinių išlaidų duomenis išlaidų įverčiams atnaujinti; kai kuriais atvejais šie atnaujinti įverčiai siunčiami Komisijai. Tačiau nėra nuoseklaus požiūrio ir nedaug valstybių narių naudoja faktinių išlaidų duomenis perskirstydamos lėšas tuo atveju, kai esama sutaupyty išlaidų. Komisija neprašo informacijos apie faktines išlaidas pagal priemones EGADP valdyti, net jei ši informacija yra prieinama valstybių narių lygmeniu, nes mano, kad EGADP reglamentu tam nesuteikiamas teisinis pagrindas. Mūsų nuomone, šiuo atžvilgiu EGADP reglamentas yra neaiškus.
- Skaidrumo taisyklės tinkamai apima valdymo sprendimus ir planų įgyvendinimą, tačiau jose nenumatyta visiškai informacijos apie lėšų srautą atskleidimas. Komisija ir valstybės narės skelbia informaciją laikydamosi EGADP teisės akty, tačiau manome, kad informacija apie galutinius gavėjus, faktines išlaidas ir rezultatus yra nepakankama.

Į imtį įtrauktos valstybės narės iš esmės laikosi reglamentavimo reikalavimų dėl atsekamumo, tačiau tik kai kurios iš jų sistemingai renka duomenis savo EGADP valdymo informacinėse sistemose

- 10** EGADP reglamentavimo sistemoje aiškiai nustatyti atsekamumo reikalavimai, kad būtų užtikrinta atskaitomybė už ES lėšas valstybių narių lygmeniu. Nors valstybės narės gali pasirinkti, kaip išmokėti lėšas galutiniams gavėjams⁵, nustatėme, kad į imtį įtrauktos valstybės narės apskritai nenustatė supaprastinimo priemonių – su išlaidomis nesusijusio finansavimo arba supaprastinto išlaidų apmokėjimo – ir įgyvendina savo EGAD planus remdamosi faktiškai patirtų išlaidų kompensavimu. Valstybės narės turi rinkti duomenis apie galutinius gavėjus, rangovus ir subrangovus, tikruosius savininkus ir pagal EGADP išmokėtas sumas ir suteikti prieigą prie šių duomenų. Šie reikalavimai grindžiami Finansinio reglamento principais, kuriais įpareigojama vykdyti tinkamą audito seką, suteikiant teisinį pagrindą užtikrinti, kad informacija apie EGADP lėšų naudojimą būtų prieinama audito ir kontrolės tikslais. Pažymime, kad naujajame Finansiniame reglamente nustatyti nauji atsekamumo reikalavimai, taikomi neatsižvelgiant į valdymo būdą, tačiau tai padaryta jau pradėjus įgyvendinti EGADP, todėl šiai priemonei šis atnaujintas reglamentas netaikomas. Šie reikalavimai, be kita ko, apima naują nuostatą dėl informacijos, kuri turi būti teikiama Komisijai vykdant ES biudžetą; tačiau ji neapima visų kategorijų duomenų. Be to, tais atvejais, kai valstybės narės gauna ir vykdo biudžetą, ši nauja atsekamumo nuostata taikoma tik tada, kai to reikalaujama pagal konkreitiems sektoriams skirtas taisykles; kitu atveju ji yra savanoriška. Šiuo naujuoju Finansiniu reglamentu nustatomi nauji skaidrumo reikalavimai būsimoms pasidalijamojo valdymo priemonėms, apimantys gavėjų, rangovų, subrangovų ir naudos gavėjų tapatybę ir susijusias numatytas skirti sumas. Žr. **22–25** dalis.
- 11** Valstybių narių naudojamos EGADP valdymo informacinės sistemos skiriasi: iš mūsų imties aštuonios valstybės narės sistemingai renka duomenis apie EGADP lėšų naudojimą (Austrija, Bulgarija, Estija, Latvija, Malta ir Rumunija – visapusiškus, o Nyderlandai ir Ispanija neįtraukia faktinių išlaidų), o dar dvi valstybės narės (Prancūzija ir Vokietija) tą daro tik gavusios prašymą. Sistemingas tokių duomenų rinkimas suteikia galimybę visapusiškai ir laiku atsekti ES lėšas ir, palyginti su kliovimusi duomenų paieška gavus prašymą, suteikia akivaizdžių privalumų, susijusių su stebėseną, atskaitomybę, palyginimu ir vertinimu. Jis taip pat suteikia galimybę automatiškai rengti ataskaitas, kuriose nurodomos faktinės kiekvienos priemonės išlaidos, taip palengvinant duomenų naudojimą analizei. Be to, duomenų apie faktines kiekvienos priemonės išlaidas rinkimas gali suteikti esminės informacijos, kad būtų galima laiku imtis kontrolės veiksmų, pavyzdžiui, užkirsti kelią pažeidimams ir nustatyti ir (ar) tirti sukčiavimą. Žr. **26–32** dalis.

⁵ EGADP reglamento 18 konstatuojamoji dalis.

Kai kurios valstybės narės naudoja faktinių išlaidų duomenis išlaidų įverčiams atnaujinti, tačiau neperskirsto sutaupytų lėšų sistemingai, o Komisija neprašo faktinių išlaidų duomenų EGADP valdyti

- 12** Pagal EGADP reglamentą EGADP finansinė parama valstybėms narėms buvo apskaičiuota naudojant paskirstymo schemą ir apribota numatytomis bendromis išlaidomis. Manome, kad svarbu naudoti informaciją apie faktines išlaidas siekiant įvertinti, ar valstybės narės efektyviai naudojo lėšas, prireikus pakoreguoti konkrečių priemonių išlaidų įverčius (pavyzdžiui, peržiūrint EGAD planus) ir užtikrinti, kad bendras valstybių narių gautas finansavimas būtų pagrįstai artimas faktinėms išlaidoms. Žr. [33](#) ir [34](#) dalis.
- 13** Nustatėme, kad nėra nuoseklaus požiūrio į EGADP išlaidų įverčių atnaujinimą priemonių lygmeniu. Mūsų analizė parodė, kad 7 iš 10 į mūsų imtį įtrauktų valstybių narių naudojo faktinių išlaidų duomenis įverčiams atnaujinti, kai buvo tikslinama taikymo sritis, (Bulgarija, Estija, Latvija, Malta, Nyderlandai, Rumunija ir Ispanija). Iš šių septynių valstybių narių trys kartais perskirsto EGAD plane numatytą finansavimą išlaidų sutaupymo arba perviršio atveju (Bulgarija, Latvija ir Rumunija), tačiau nė viena iš jų to nedaro sistemingai. Daugelis valstybių narių tikisi, kad bendros faktinės EGAD planų įgyvendinimo išlaidos bus bent ne mažesnės už numatytas išlaidas. Tačiau atlikę išsamią analizę keturiose valstybėse narėse nustatėme, kad daugumos užbaigtų priemonių faktinės išlaidos buvo mažesnės, nei numatyta. Jei ši tendencija tęsis, kyla rizika, kad bendras valstybės narės gautas finansavimas gali būti nepakankamai artimas faktinėms išlaidoms. Žr. [35–41](#) dalis.
- 14** Nors daugelis valstybių narių sistemingai renka faktinių išlaidų duomenis pagal priemones, Komisija neprašo faktinių išlaidų duomenų pagal priemones EGADP valdyti, nes mano, kad EGADP reglamentu tam nesuteikiamas teisinis pagrindas. Mūsų nuomone, šiuo atžvilgiu EGADP reglamentas yra neaiškus. Nors Eurostatas iš valstybių narių renka ir skelbia informaciją apie faktines išlaidas, tai yra tik konsoliduotos sumos plano lygmeniu, o Komisijos padaliniai, valdantys EGADP įgyvendinimą, informaciją naudoja tik informaciniais ir ataskaitų teikimo tikslais. Manome, kad duomenų apie faktines išlaidas pagal priemones trūkumas daro neigiamą poveikį Komisijos gebėjimui vertinti, ar valstybės narės efektyviai naudojo EGADP lėšas ir atlikti bendrą priemonės vertinimą, kaip reikalaujama pagal EGADP reglamentą. Žr. [42–45](#) dalis.

EGADP užtikrinamas tinkamas skaidrumas, susijęs su valstybių narių pasiektomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis ir Komisijos valdymo sprendimais, tačiau paskelbta informacija apie galutinius gavėjus, faktines sumas ir rezultatus yra nepakankama

- 15** EGADP reglamente nustatytos didesnio skaidrumo priemonės, pavyzdžiui, Komisijos vertinimų skelbimas ir reguliarios pažangos ataskaitos dėl pasiektų tarpinių ir siektinų reikšmių, tačiau jame nereikalaujama išsamiai atskleisti informacijos apie lėšų naudojimą valstybių narių lygmeniu. Reikalavimas valstybėms narėms skelbti galutinių gavėjų sąrašus su gautomis sumomis buvo nustatytas praėjus dvejiems metams nuo priemonės taikymo pradžios ir taikomas tik 100 didžiausių galutinių gavėjų. Žr. [47–51](#) dalis.
- 16** Remiantis Komisijos ir valstybių narių pasirašytais EGADP finansavimo susitarimais, pastarųjų su finansavimu susijusios informavimo, komunikacijos ir viešinimo veiklos įgyvendinant EGAD planą turi būti bent tokio paties lygio, kokio reikalaujama pagal valstybės narės taisykles dėl viešojo finansavimo be įnašų iš Sąjungos biudžeto. Nustatėme, kad valstybės narės, teikdamos biudžeto informaciją apie EGAD planus ir jų vykdymą, taiko skirtingus metodus: keturios iš dešimties į mūsų imtį įtrauktų valstybių narių pranešė, kad jos skelbia atskirą savo EGAD planų biudžetą (Bulgarija, Estija, Latvija ir Rumunija). Žr. [52](#) ir [53](#) dalis.
- 17** Dauguma į mūsų imtį įtrauktų valstybių narių skelbia įgyvendinimo statistinius duomenis, susijusius su pasiektomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis. Kaip pažymėjome ankstesnėse ataskaitose, tarpinės ir siektinos reikšmės bei bendri rodikliai yra orientuoti į išdirbius, o ne į rezultatus, skiriasi užmojai, kartais jiems trūksta aiškumo ir jie ne visada atspindi priemonės užbaigimą, todėl skelbiamos informacijos apie rezultatus nepakanka. Žr. [54](#) ir [55](#) dalis
- 18** Visos valstybės narės skelbia reikalaujamus 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašus. Tačiau viešosios įstaigos sudaro daugiau kaip pusę šių galutinių gavėjų skaičiaus ir gauna daugiau kaip 80 % paramos sumos. Didelė EGADP dalis įgyvendinama vykdant rangovų vykdomų darbų ir paslaugų viešuosius pirkimus. Šiais atvejais valstybės narės neskelbia rangovams išmokėtų sumų, nes perkančiosios organizacijos laikomos galutiniais gavėjais. Todėl skaidrumas dėl to, kas gauna EGADP lėšas, yra nevisapusiškas. Vienos valstybės narės portalas iliustruoja skaidresnio požiūrio galimybę, nes jame skelbiamos rangovams išmokėtos sumos (Bulgarija). Žr. [56–60](#) dalis

19 Laikantis EGADP reglamento ataskaitų teikimo nuostaty, Komisijos skelbiami išsamūs EGADP planų, jų peržiūrų ir mokėjimo prašymų vertinimai kartu su vis išsamesnėmis metinėmis ir teminėmis ataskaitomis užtikrina tinkamą valdymo sprendimų ir įgyvendinimo pažangos skaidrumo lygį. Tačiau šiuose leidiniuose pateikti skaičiai ir statistiniai duomenys nėra pagrįsti faktinėmis priemonių įgyvendinimo išlaidomis. Be to, Finansinio skaidrumo sistemoje EGADP informacija išvardyta tik valstybių narių lygmeniu, nes teisės aktų leidėjas valstybes nares apibrėžė kaip naudos gavėjas, o savanoriškas projektų žemėlapis nėra baigtinis ir priklauso nuo valstybių narių indėlio kokybės. Žr. 62–77 dalis.

Ką rekomenduojame

20 Atsižvelgdami į prieš tai paminėtus nustatytus faktus, rekomenduojame:

1 rekomendacija

Užtikrinti, kad būtų išsamiai, sistemingai ir laiku renkama ir skelbiama informacija apie ES lėšų naudojimą

Iš dalies keisdama Finansinį reglamentą, Komisija turėtų pasiūlyti nuostatas, kuriomis būtų užtikrinta, kad būtų išsamiai, sistemingai ir laiku renkama ir skelbiama informacija apie ES lėšų naudojimą, įskaitant informaciją apie visus viešuosius ir privačiuosius naudos gavėjus, gavėjus, galutinius gavėjus, rangovus ir subrangovus, įskaitant įsipareigotas skirti ir rangovų lygmeniu išmokėtas sumas.

Tikslinė įgyvendinimo data: siūlant kitą Finansinio reglamento peržiūrą arba rengiant būsimas su išlaidomis nesusijusiu finansavimu grindžiamas finansavimo priemones, priklausomai nuo to, kas įvyks anksčiau.

2 rekomendacija

Užtikrinti, kad faktinių išlaidų duomenys būtų naudojami vertinant ir užtikrinant efektyvų ES lėšų naudojimą

Vertindama ir užtikrindama efektyvų ES lėšų naudojimą, Komisija turėtų:

- a) EGADP atveju – pasinaudoti turimais valstybių narių surinktais faktinių išlaidų duomenimis, kad būtų galima *ex post* įvertinti išteklių naudojimo efektyvumą ir nustatyti, ar bendros faktinės išlaidos buvo pagrįstai artimos numatytoms išlaidoms;
- b) visų būsimų su išlaidomis nesusijusiu finansavimu grindžiamų priemonių atveju – reikalauti, kad valstybės narės sistemingai rinktų ir teiktų Komisijai faktinių išlaidų duomenis lėšų valdymo, efektyvaus išteklių paskirstymo įgyvendinimo metu užtikrinimo ir efektyvumo *ex post* vertinimo tikslais.

Tikslinė įgyvendinimo data: a – laiku, kad būtų galima atlikti *ex post* vertinimą; b – rengiant būsimas su išlaidomis nesusijusiu finansavimu grindžiamas finansavimo priemones.

Mūsų pastabos išsamiau

Į imtį įtrauktos valstybės narės iš esmės laikosi reglamentavimo reikalavimų dėl atsekamumo, tačiau tik kai kurios iš jų sistemingai renka duomenis savo EGADP valdymo informacinėse sistemose

- 21** Atsekamumas naudojant ES lėšas yra labai svarbus atskaitomybei užtikrinti. Galėjimas atsekti ES lėšų srautą sustiprina stebėseną, nes ES ir nacionalinio lygmens sprendimus priimančioms asmenims suteikiama esminė informacija apie šių lėšų naudojimą.

EGADP reglamentavimo sistema apima konkrečius lėšų naudojimo atsekamumo valstybių narių lygmeniu reikalavimus

- 22** Finansiniame reglamente nustatyti bendrieji principai ir procedūros, kuriais reglamentuojamas ES biudžeto sudarymas, vykdymas ir kontrolė. Pagal Finansinį reglamentą biudžetas turi būti vykdomas taikant veiksmingus ir efektyvius vidaus kontrolės mechanizmus⁶. Veiksminga vidaus kontrolė turėtų apimti tinkamą audito seką⁷. Vertiname, ar EGADP reglamentavimo sistemoje (žr. *II priedą*) buvo aiškiai nustatyti ir nurodyti atsekamumo reikalavimai, grindžiami Finansinio reglamento, galiojusio tuo metu, kai buvo nustatyta EGADP, nuostatomis⁸. Taip pat vertiname, kurias sistemas valstybės narės naudoja savo EGAD planams įgyvendinti.
- 23** EGADP yra priemonė, grindžiama su išlaidomis nesusijusio finansavimo modeliu⁹, pagal kurį išmokos iš ES biudžeto valstybėms narėms grindžiamos tinkamai pasiektomis iš anksto nustatytomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis, o ne faktiškai patirtų įgyvendinimo išlaidų kompensavimu. Tada valstybės narės gali išmokėti lėšas galutiniams gavėjams bet kokios formos finansiniais įnašais¹⁰. Komisijos gairėse nurodyta, kad valstybių narių atsakomybė yra „užtikrinti, kad nė vienas galutinis gavėjas negautų finansavimo, viršijančio jo faktines išlaidas“¹¹. Nustatėme, kad visos į imtį įtrauktos valstybės narės savo EGAD planus įgyvendina naudodamos sistemas, kurios paprastai grindžiamos faktiškai patirtų išlaidų kompensavimu.

⁶ Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (toliau tekste – Finansinis reglamentas), 36 straipsnio 1 dalis.

⁷ Ten pat, 36 straipsnio 3 dalis.

⁸ Ten pat.

⁹ Ten pat, 125 straipsnio 1 dalis.

¹⁰ EGADP reglamento 18 konstatuojamoji dalis.

¹¹ Europos Komisija, „Gairės dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų „REPowerEU“ kontekste“ (2022/C 214/01).

24 Pažymime, kad EGADP reglamente reikalaujama, kad valstybės narės rinktų kelių kategorijų duomenis ir užtikrintų prieigą prie jų audito ir kontrolės tikslais ir pateiktų palyginamą informaciją apie EGADP lėšų naudojimą¹², kurią sudaro:

- **galutinio lėšų gavėjo vardas, pavardė (pavadinimas);**
- **rangovo arba subrangovo pavadinimas**, kai galutinis lėšų gavėjas yra perkančioji organizacija pagal ES arba nacionalinę viešųjų pirkimų teisę;
- lėšų gavėjo **tikrojo (-ųjų) savininko (-ų)** arba rangovo vardas, pavardė ir gimimo data;
- pagal EGAD planą vykdomų reformų ir investicinių projektų visų įgyvendinimo priemonių sąrašas su bendra viešojo tų priemonių finansavimo suma, nurodant pagal EGADP ir kitus ES fondus **sumokėtų lėšų sumą**.

25 Taip pat pažymime, kad naujajame Finansiniame reglamente nustatyti nauji atsekamumo reikalavimai, tačiau tai padaryta jau pradėjus įgyvendinti EGADP, todėl šiai priemonei šis atnaujintas reglamentas netaikomas. Konkrečiai, į jį buvo įtraukta nuostata, kad „Sąjungos institucijos ir įstaigos bei biudžetą vykdančias asmenys ar subjektai“ turėtų pateikti Komisijai informaciją apie gavėjo tapatybę ir vietovę, kaip nustatyta Finansiniame reglamente, ir priemonės pobūdį bei jai įsipareigotą skirti sumą¹³. Tačiau ši atsekamumo nuostata neapima visų kategorijų duomenų: tiesioginio valdymo atveju ji neapima paramos gavėjų rangovų ir subrangovų tapatybės ar rangovų lygmeniu sumokėtų sumų; pasidalijamojo valdymo atveju ji neapima rangovų lygmeniu sumokėtų sumų. Be to, tais atvejais, kai valstybės narės gauna ir vykdo biudžetą, ši nauja atsekamumo nuostata taikoma tik tada, kai jos yra įpareigos registruoti ir saugoti tokią informaciją pagal konkrečių sektorių taisykles; kitu atveju ji yra savanoriška. Pagal naująjį Finansinį reglamentą nuo 2028 m. Komisija taip pat privalės skelbti informaciją apie gavėjus, rangovus, subrangovus ir naudos gavėjus, gaunančius lėšų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, jei pagal konkrečių sektorių taisykles reikalaujama ją rinkti ir saugoti¹⁴.

¹² EGADP reglamento 22 straipsnio 2 dalies d punktas.

¹³ Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, 36 straipsnio 6 dalis.

¹⁴ Ten pat, 38 straipsnio 1 dalis.

Dauguma valstybių narių gali atsekti EGADP lėšas, tačiau tik kai kurios iš jų sistemingai renka duomenis savo EGADP valdymo informacinėse sistemose

- 26** Nors EGADP reglamente nenurodyta, kaip valstybės narės turėtų rinkti duomenis, vertinome geresnio reglamentavimo priemonių rinkinį kaip metodo, kuris turėtų būti taikomas siekiant gero veiklos rezultatų lygio, gaires. Geresnio reglamentavimo priemonių rinkinyje „nuolatinis ir organizuotas sistemingo duomenų rinkimo procesas“ prilyginamas stebėsenai ir teigiama, kad tokia stebėseną suteikia reikiamos informacijos apie įvairius naudojimo būdus, įskaitant valdymą, vertinimus ir atitikties bei kontrolės reikalavimų laikymąsi¹⁵. EGADP atveju, be duomenų, susijusių su pasiektomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis, yra ir kitų atsekamumo reikalavimų, kaip paaiškinta **24** dalyje.
- 27** Analizavome EGADP valdymo informacines sistemas į mūsų imtį įtrauktose valstybėse narėse ir nustatėme, kad sistemų struktūra ir funkcionalumas labai skiriasi pagal tai, kaip renkami duomenys. Remiantis mūsų analize, šias sistemas galima iš esmės suskirstyti į tris kategorijas, atsižvelgiant jų gebėjimą rinkti duomenis, (žr. **1 lentelę**), t. y.:
- a) sistemas, kuriose reguliariai renkami visi duomenys, įskaitant apie faktines išlaidas. Jas naudojančios valstybės narės renka duomenis apie galutinius gavėjus, (sub)rangovus ir faktines išlaidas galutinių gavėjų lygmeniu pagal kiekvieną EGADP priemonę (Austrija, Bulgarija, Estija, Latvija, Malta, Rumunija);
 - b) sistemas, kuriose reguliariai renkami visi duomenys, išskyrus apie faktines išlaidas. Jas naudojančios valstybės narės renka duomenis apie galutinius gavėjus ir (sub)rangovus pagal kiekvieną EGADP priemonę, tačiau informacija apie faktines išlaidas pateikiama tik įvairių įgyvendinančiųjų įstaigų prašymu (Nyderlandai, Ispanija);
 - c) sistemas, pagal kurias duomenys gaunami paprašius imtis konkrečių priemonių. Jas naudojančios valstybės narės nerenka duomenų centrinėje sistemoje ir duomenis gali gauti tik gavusios prašymą iš EGADP priemonės įgyvendinančių subjektų (Prancūzija, Vokietija).

¹⁵ *Better regulation toolbox* (European Commission, November 2021), Tool #43, „Monitoring arrangements and indicators“.

1 lentelė | Trys valstybių narių kategorijos pagal duomenų rinkimą

	Sistemos, kuriose reguliariai renkami visi duomenys						Duomenų rinkimas paprašius			
	Taip		Taip, išskyrus finansines priemones				Taip		Ne visada	
	Sistemos, kuriose reguliariai renkami visi duomenys, įskaitant apie faktines išlaidas						Sistemos, kuriose reguliariai renkami visi duomenys, išskyrus apie faktines išlaidas		Paprastus imtis konkrečių priemonių	
	AT	BG	EE	LV	MT	RO	ES	NL	DE	FR
Galutinio gavėjo vardas, pavardė (pavadinimas)	☒	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐
Rangovo vardas, pavardė (pavadinimas)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
Subrangovo vardas, pavardė (pavadinimas)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☐
Faktinės išlaidos galutinių gavėjų lygmeniu	☒	☐	☐	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐

Šaltinis: Audito Rūmai.

28 Kalbant apie į imtį įtrauktas valstybes nares, turinčias sistemas, kuriose reguliariai renkami visi reikiami duomenys, nustatėme, kad šių sistemų privalumas yra tas, kad jomis sudaromos sąlygos visapusiškam ir savalaikiam lėšų naudojimo atsekamumui. Jos taip pat suteikia galimybę automatiškai rengti ataskaitas, kuriose nurodomos faktinės kiekvienos priemonės išlaidos, taip palengvinant duomenų naudojimą analizei. Penkios iš šešių valstybių narių, kurios registruoja faktines išlaidas galutinių gavėjų lygmeniu, (Austrija, Bulgarija, Estija, Latvija ir Malta) taip pat registruoja ir rangovams sumokėtų faktinių išlaidų sumą. Tai taip pat tikrinome apklausoje, išsiųstoje visoms valstybėms narėms. Iš atsakymų matyti, kad tą daro 19 valstybių narių (70 %).

29 Žr. [1 langelį](#), kuriame pateiktas EGADP sistemos, kurioje reguliariai renkami visi reikiami duomenys, įskaitant apie faktines išlaidas, pavyzdys.

1 langelis

EGADP sistemos, kurioje reguliariai visi renkami duomenys, įskaitant apie faktines išlaidas, pavyzdys (Latvija)

- Latvijos EGADP koordinavimo įstaigos naudojama EGADP valdymo informacinė sistema yra patobulintas sistemos, kuri jau naudojama ES struktūriniais fondams, modulis su papildomomis su EGADP susijusiomis funkcijomis, pavyzdžiui, tarpinių ir siektinų reikšmių stebėjimu ir ataskaitų dėl jų teikimu.
- Sistemoje pateikiami duomenys apie galutinius gavėjus, rangovus, subrangovus ir faktines išlaidas.
- Įgyvendinimo etapu duomenys nuolat atnaujinami. Įgyvendinančiosios įstaigos reguliariai teikia pažangos ataskaitas, kuriose pateikiama informacija apie mokėjimus galutiniams gavėjams su sąskaitomis faktūromis, kuriomis patvirtinamos išlaidos.
- Sistema automatiškai stebi atskirus finansavimo šaltinius ir gali pateikti kryžmines nuorodas į sąskaitų faktūrų informaciją, susijusią su kitais į sistemą įtrauktais ES fondais.
- Sistemoje automatiškai apskaičiuojamas kiekvienos priemonės likutis, atitinkantis iki šiol numatytų ir faktinių išlaidų skirtumą.

Iš anksto nustatytos ataskaitos gali būti rengiamos automatiškai, o individualizuotos ataskaitos gali būti kuriamos pagal pareikalavimą.

- 30** Mūsų analizė parodė, kad dauguma į mūsų imtį įtrauktų valstybių narių galėjo pateikti visą informaciją apie EGADP lėšų naudojimą. Tačiau nustatėme, kad dėl konkrečių priemonių kai kuriose valstybėse narėse, kuriose EGADP koordinavimo įstaigos reguliariai nerenka duomenų apie visas reikiamas kategorijas, (Prancūzijoje, Vokietijoje, Ispanijoje) pateikti atsakymus į kai kuriuos prašymus pateikti informaciją buvo vėluojama kelis mėnesius. EGADP koordinavimo įstaigos, kurios reguliariai nerinko šių duomenų, negalėjo laiku parengti numatytų ir faktinių išlaidų arba atskirų finansavimo šaltinių apžvalgos.
- 31** Prancūzijoje EGADP duomenys nėra renkami sistemingai, todėl susidūrėme su ypatingais sunkumais gaudami duomenis pagal prašymą, nes valstybė narė negalėjo pateikti visų teisiškai privalomų EGADP duomenų (žr. [2 langelį](#)).

2 langelis

Negalėjimas pateikti visų teisiškai privalomų EGADP duomenų (Prancūzija)

Prancūzijos institucijos negalėjo pateikti trijų iš penkių į imtį įtrauktų priemonių galutinių gavėjų vardų, pavardžių (pavadinimų). Jos mums nurodė, kad taip yra todėl, kad kai kurių priemonių atveju gauti informaciją apie galutinius gavėjus ir išmokėtas sumas, net ir pateikus prašymą, yra pernelyg sudėtinga administraciniu atžvilgiu.

Nors galiausiai buvo pateikti visų penkių atrinktų priemonių faktinių išlaidų duomenys, tai buvo padaryta praėjus daugiau kaip šešioms mėnesiams po pradinio prašymo pateikimo, o trijų priemonių atveju faktinių išlaidų nebuvo galima susieti su susijusiais galutiniais gavėjais.

- 32** Atsižvelgdami į tai, manome, kad sistemingas duomenų rinkimas centrinėje sistemoje siekiant atsekti EGADP lėšų naudojimą yra akivaizdžiai pranašesnis. Tai susiję su galėjimu teikti ataskaitas, kad įgyvendinimo metu būtų galima laiku vykdyti stebėseną ir valdymą, siekiant padidinti atskaitomybę, taip pat palyginimo ir vertinimo tikslais. Sistemingas duomenų rinkimas taip pat gali būti svarbi priemonė, leidžianti institucijoms laiku imtis kontrolės veiksmų, pavyzdžiui, užkirsti kelią pažeidimams ir nustatyti ir (ar) tirti sukčiavimą. Mūsų nuomone, sistemingai nerenkant duomenų kyla rizika, kad priemonė bus valdoma ne taip veiksmingai, o nerenkant visų reikiamų duomenų kyla atskaitomybės rizika.

Kai kurios valstybės narės naudoja faktinių išlaidų duomenis įverčiams atnaujinti, tačiau neperskirsto sutaupytų lėšų sistemingai, o Komisija neprašo faktinių išlaidų duomenų EGADP valdyti

- 33** Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) teigiama, kad „biudžetą vykdo Komisija [...], atsižvelgdama į patikimo finansų valdymo principus“ ir kad „siekdamos užtikrinti, kad asignavimai būtų naudojami pagal patikimo finansų valdymo principus, valstybės narės bendradarbiauja su Komisija“¹⁶. Finansiniame reglamente nustatyti trys patikimo finansų valdymo principai¹⁷, įskaitant efektyvumo principą, pagal kurį reikalaujama, kad tarp naudotų išteklių, vykdytos veiklos ir įgyvendintų tikslų būtų kuo geresnis santykis. Patikimo finansų valdymo principas taip pat taikomas EGADP su išlaidomis nesusijusio finansavimo modeliui.
- 34** Todėl tikrinome, ar ir kaip valstybės narės ir Komisija naudojo informaciją apie faktines išlaidas, nors EGADP reglamente to nereikalaujama. Manome, kad siekiant įvertinti, ar valstybės narės efektyviai naudojo lėšas, EGADP valdymui labai svarbu naudoti informaciją apie faktines išlaidas, o ne pasikliauti numatytomis priemonių išlaidomis¹⁸, prireikus pakoreguoti konkrečių priemonių išlaidų įverčius (pavyzdžiui, peržiūrint EGAD planus) ir patikrinti, ar bendras valstybių narių gautas finansavimas yra pagrįstai artimas faktinėms išlaidoms.

¹⁶ Suvestinės Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo redakcijos 317 straipsnis, Europos Sąjungos oficialusis leidinys, C 326, 2012 m. spalio 26 d.

¹⁷ 2018 m. Finansinio reglamento 33 straipsnis.

¹⁸ Specialioji ataskaita 26/2023 „Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės veiksmingumo stebėsenos sistema. Vertinama įgyvendinimo pažanga, tačiau to nepakanka veiksmingumui atspindėti“, 86 ir 87 dalys, ir Apžvalga 02/2025 „Orientavimasis į veiksmingumą, atskaitomybė ir skaidrumas. Ko reikia pasimokyti iš EGADP trūkumų“, 35 dalis.

Dauguma j mūsų imtį įtrauktų valstybių narių naudoja faktinių išlaidų duomenis įverčiams atnaujinti, kai keičiasi taikymo sritis, tačiau nė viena valstybė narė neperskirsto sutaupytų lėšų sistemingai

- 35** Valstybių narių buvo paprašyta į savo EGAD planus įtraukti bendras numatomas į planą įtrauktų reformų ir investicijų išlaidas, pateikiant tinkamą pagrindimą ir paaiškinimus, kaip jos atitinka išlaidų efektyvumo principą¹⁹. Tada Komisija efektyvumo atžvilgiu turėjo įvertinti, ar šios numatomos bendros išlaidos buvo pagrįstos, tikėtinos ir atitiko išlaidų efektyvumo principą²⁰. EGADP finansinė parama kiekvienai valstybei narei buvo apskaičiuota naudojant paskirstymo schemą ir apribota numatytomis bendromis išlaidomis²¹.
- 36** Kaip pažymėjome ankstesnėje ataskaitoje, nepaisant nustatytų trūkumų dažnumo ir rimtumo skirtumų, pradedant informacijos apie kai kurias priemones trūkumu planavimo etape ir baigiant tuo, kad visų be išimties priemonių pagrindinės prielaidos nėra visiškai tikėtinos, Komisija valstybių narių išlaidų įverčiams suteikė tą patį lygį (B) visose srityse²². Be to, patikimų ir realistiškų įverčių svarba pabrėžiama Komisijos gairėse, kuriose teigiama, kad „[n]ors ir pažymima, kad vertinimas atliekamas remiantis įverčiais prieš faktiškai patiriant išlaidas, bendrų numatomų išlaidų suma turėtų būti pagrįstai artima faktinėms išlaidoms“, rekomenduojama naudoti „apskaitos metodus, istorines išlaidas, statistinius duomenis, patikimus ir išsamius patikimų įstaigų tyrimus ar kitus panašius informacijos ir įrodymų šaltinius“, kad būtų galima gauti patikimus pradinis įverčius²³.

¹⁹ EGADP reglamento 18 straipsnio 4 dalies k punktas.

²⁰ Ten pat, 19 straipsnio 3 dalies i punktas ir V priedo 2.9 dalis.

²¹ Ten pat, 11 straipsnis ir 20 straipsnio 4 dalis.

²² [Specialioji ataskaita 21/2022](#) „Komisijos atliktas nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimas iš esmės tinkamas, bet įgyvendinimo rizikos veiksnių vis dar yra“, 2 diagrama, p. 13 ir 66–69 dalys.

²³ European Commission, *Guidance to member states' recovery and resilience plans* (SWD(2021) 12, part 1/2), p. 37.

- 37** Komisija laikotarpio vidurio vertinime pažymėjo, kad nuo 2021 m. tiekimo grandinėms ir energijos tiekimui daromas didelis spaudimas, todėl infliacija yra didelė²⁴. Tai reiškia, kad dėl daugelio EGADP priemonių patiriamos arba gali būti patiriamos papildomos išlaidos. Tačiau gali būti ir priešingai – dviejose ankstesnėse ataskaitose nustatėme priemonių, kurių faktinės išlaidos buvo gerokai mažesnės, nei numatyta²⁵.
- 38** Atsakydamos į mūsų apklausos klausimus, 12 iš 27 valstybių narių (44 %) nurodė, kad iš jų arba nereikalaujama, arba jos negali apskaičiuoti bendro faktinių ir numatytų išlaidų santykio. O 12 (80 %) iš likusių 15 valstybių narių nurodė, kad faktinės išlaidos buvo suderintos su įverčiais arba numatoma, kad jos bus didesnės. Tai rodo, kad daugelis valstybių narių tikisi, kad bendros faktinės EGAD planų įgyvendinimo išlaidos bus bent ne mažesnės už numatytas išlaidas. Tai bus galima patvirtinti tik įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje.
- 39** Atlikdami auditą taip pat prašėme keturių į mūsų imtį įtrauktų valstybių narių (Austrijos, Latvijos, Maltos ir Rumunijos) pateikti duomenis apie užbaigtas priemones. Nustatėme, kad 15 iš 19 priemonių, kurios buvo užbaigtos ir kurių visos išlaidos buvo apmokėtos iki 2025 m. vidurio, faktinės išlaidos buvo mažesnės, nei numatyta, (žr. [2 lentelę](#), kurioje pateikta šių priemonių santrauka, ir [III priedą](#), kuriame pateikta išsami informacija apie kiekvieną priemonę). Kai kuriais atvejais šie skirtumai buvo dideli. Todėl šių priemonių atveju EGADP numatytos išlaidos viršijo faktines išlaidas ir, jei ši tendencija tęsis, kyla rizika, kad bendri EGADP asignavimai kai kurioms valstybėms narėms gali viršyti faktines išlaidas. Tačiau atlikdami savo darbą taip pat nustatėme, kad trijose iš keturių valstybių narių kai kurių vykdomų priemonių išlaidos viršijamos.

²⁴ European Commission, *Mid-term evaluation of the Recovery and Resilience Facility*, SWD(2024) 70, part 4.1.5(B), p. 54.

²⁵ [Specialioji ataskaita 13/2025](#) „Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę skirta parama skaitmeninei pertvarkai ES valstybėse narėse. Neišnaudota galimybė strategiškai sutelkti dėmesį į skaitmeninius poreikius“, 46 ir 47 dalys, ir [Specialioji ataskaita 11/2023](#) „ES parama mokyklų skaitmeninimui. Daug investuota, tačiau valstybėms narėms trūksta strateginio dėmesio tam, kaip panaudoti ES finansavimą“, 5 langelis.

2 lentelė | Informacija apie užbaigtas EGAD plano priemones keturiose atrinktose valstybėse narėse

Valstybė narė	Visos numatytos išlaidos (mln. EUR)	Visos faktinės išlaidos (mln. EUR)	Faktinių ir numatytų išlaidų santykis	Užbaigtų priemonių skaičius
Užbaigtos priemonės, kurias įgyvendinant sutaupyta lėšų				
Austrija	484,90	438,26	90 %	□□□ 3
Latvija	3,98	3,70	93 %	□□ 2
Malta	36,60	27,37	75 %	□□□ 3
Rumunija	39,40	33,00	84 %	□□□□□□ 7
Užbaigtos priemonės, kurias įgyvendinant viršytos išlaidos arba kurių faktinės išlaidos lygios numatytoms išlaidoms				
Austrija	158,90	158,90	100 %	□ 1
Latvija	0,15	0,15	100 %	□□ 2
Malta	N. d.	N. d.	N. d.	0
Rumunija	20,74	20,78	100,19 %	□ 1

Šaltinis: Audito Rūmai.

40 Mūsų analizė rodo, kad keturios į mūsų imtį įtrauktos valstybės narės (Bulgarija, Estija, Latvija ir Rumunija) stebi EGADP biudžeto vykdymą reguliariai lygindamos numatytas ir faktines išlaidas. Be to, į mūsų imtį įtrauktos valstybės narės gali būti suskirstytos į tris kategorijas pagal tai, kaip jos naudoja faktinių išlaidų duomenis peržiūradamos EGAD planus:

- valstybės narės, kurios nurodė, kad nenaudoja faktinių išlaidų duomenų numatytoms priemonių, įtrauktų į EGAD planą, išlaidoms atnaujinti, kai keičiasi taikymo sritis arba kai galimas išlaidų sutaupymas arba perviršis: Austrija, Prancūzija ir Vokietija. Nepaisant to, Komisija mus informavo, kad šios valstybės narės, atlikdamos tam tikrų priemonių peržiūrą, iš tiesų pasinaudojo faktinių išlaidų duomenimis; Austrija tai padarė tik 2025 m. pabaigoje;
- valstybės narės, kurios naudoja faktinių išlaidų duomenis numatytoms priemonių, įtrauktų į EGAD planą, išlaidoms atnaujinti, bet tik kai keičiasi taikymo sritis: Estija, Malta, Nyderlandai ir Ispanija;
- valstybės narės, kurios naudoja faktinių išlaidų duomenis numatytoms priemonių, įtrauktų į EGAD planą, išlaidoms atnaujinti, kai keičiasi taikymo sritis arba kartais perskirstydamos EGAD plane numatytą finansavimą išlaidų sutaupymo arba perviršio atveju: Bulgarija, Latvija ir Rumunija.

Tačiau nė viena iš įimtų įtrauktų valstybių narių sistemingai nenaudoja faktinių išlaidų duomenų išlaidų įverčiams atnaujinti išlaidų sutaupymo arba perviršio atveju.

Žr. **3 langelyje** pateiktus dviejų iš šių trijų kategorijų pavyzdžius.

3 langelis

Faktinių išlaidų duomenų naudojimo išlaidų įverčiams atnaujinti metodai

Austrija

Austrijos EGADP valdymo informacinėje sistemoje (*Transparenzdatenbank*), kuri taip pat naudojama kitiems fondams, pateikiami duomenys, reikalingi plane numatytų priemonių faktinėms ir numatytoms išlaidoms palyginti. Tačiau informacija apie faktines išlaidas šiuo tikslu nenaudojama, nes Austrijos institucijos, atsižvelgdamos į veiklos rezultatais grindžiamą EGADP pobūdį, nemano, kad ji yra aktuali.

Latvija

Latvijos EGADP valdymo informacinėje sistemoje automatiškai lyginamos kiekvienai priemonei numatytos sumos su sumomis, dėl kurių sudarytos sutartys ir kurios išmokėtos galutiniams gavėjams. Faktinių ir numatytų išlaidų vertinimas atliekamas tada, kai priemonė laikoma užbaigta, nes neišleistos sumos yra matomos sistemoje ir gali būti perskirstytos. Tokiu atveju likusią sumą galima perskirstyti kitoms EGAD plane numatytoms priemonėms arba panaudoti ją didesnei tos priemonės siektinai reikšmei pasiekti.

- 41** Taigi, dauguma į mūsų imtį įtrauktų valstybių narių naudoja faktinių išlaidų duomenis įverčiams atnaujinti, kai keičiasi taikymo sritis. Nors kelios valstybės narės taip pat perskirsto lėšas išlaidų sutaupymo arba perviršio atveju, nė viena iš įimtų įtrauktų valstybių narių to nedaro sistemingai. Kyla rizika, kad kai kurių EGAD planų bendros faktinės išlaidos gali nebūti pagrįstai artimos numatytoms išlaidoms.

Komisija nerenka faktinių išlaidų duomenų pagal priemones, net jei jų yra, ir dėl to mažėja jos gebėjimas įvertinti EGADP išteklių naudojimo efektyvumą

- 42** EGADP reglamente reikalaujama, kad Komisija *ex post* įvertintų EGADP išteklių naudojimo efektyvumą²⁶. Todėl tikrinome, ar Komisija renka ir naudoja valstybių narių lygmeniu turimą informaciją apie galutiniams gavėjams išmokėtas faktines išlaidas. Taip pat tikrinome, ar vertindama peržiūrėtus EGAD planus Komisija naudoja informaciją apie faktines išlaidas.
- 43** Komisija nereikalauja, kad valstybės narės perduotų faktinių išlaidų duomenis pagal kiekvieną priemonę, nes mano, kad EGADP reglamentu tam nesuteikiamas teisinis pagrindas. Mūsų nuomone, šiuo atžvilgiu EGADP reglamentas yra neaiškus²⁷. Remiantis mūsų imtimi, dauguma valstybių narių sistemingai renka šiuos duomenis. Tačiau Komisija, vertindama peržiūrėtus EGAD planus, faktinių išlaidų duomenų nenaudoja, išskyrus kai kuriuos atvejus, kai ji gauna atnaujintus įverčius iš valstybių narių. Pagal EGADP reglamentą reikalaujama, kad Komisija atliktų bendrą EGADP *ex post* vertinimą²⁸. Mūsų nuomone, toks bendras vertinimas turėtų apimti tiek bendrą, tiek konkretų EGADP tikslus²⁹, todėl negali būti vengiama atsižvelgti į faktines priemonių, įgyvendinamų pagal EGAD planus, išlaidas. Todėl manome, kad faktinių išlaidų duomenų pagal priemones ir ramsčius nebuvimas kenkia Komisijos gebėjimui įvertinti EGADP efektyvumą, taigi ir patikimą finansų valdymą.
- 44** Kadangi nėra faktinių išlaidų duomenų pagal priemones ir ramsčius ir jie nėra naudojami, kyla rizika, kad tai darys neigiamą poveikį Komisijos gebėjimui įvertinti EGADP efektyvumą, taigi ir patikimą finansų valdymą. Ankstesnėje ataskaitoje jau pažymėjome, kad dėl informacijos apie faktines išlaidas, finansuojamas pagal EGADP, priemonių lygmeniu trūkumo ribojamas efektyvumo vertinimas³⁰. Šis apribojimas taip pat buvo pastebėtas ECB tyrime, kuriame analizuojamas ekonominis EGADP poveikis³¹.

²⁶ EGADP reglamento 32 straipsnio 2 dalis.

²⁷ EGADP reglamento 31 straipsnio 3 dalis ir *Specialiosios ataskaitos 26/2023* 87 dalis.

²⁸ EGADP reglamento 32 straipsnio 4 dalis.

²⁹ EGADP reglamento 4 straipsnis.

³⁰ *Apžvalga 02/2025*, 35–37 dalys.

³¹ European Central Bank, „*Four years into NextGenerationEU: what impact on the area economy?*“, p. 59.

- 45** Galiausiai valstybės narės kasmet perduoda faktinių EGADP išlaidų duomenis Eurostatui, paprastai per savo nacionalines statistikos institucijas. Eurostato gauti ir paskelbti duomenys apie sumas³² yra bendros faktinės išlaidos pagal valstybes nares ir metus. Eurostatas negauna duomenų pagal priemones. Pateikti skaičiai atspindi konsoliduotas sumas plano lygmeniu, suskirstytas pagal dotacijų ir paskolų kategorijas. Šie duomenys taip pat perduodami ECFIN GD fiskalinės priežiūros skyriui ir jo naudojami su perviršinio deficito procedūra susijusiais tikslais, o ECFIN GD departamentai, atsakingi už EGADP įgyvendinimą, juos naudoja informavimo ir ataskaitų teikimo tikslais.

EGADP užtikrinamas tinkamas skaidrumas, susijęs su valstybių narių pasiektomis tarpinėmis ir siektinomis reikšmėmis ir Komisijos valdymo sprendimais, tačiau paskelbta informacija apie galutinius gavėjus, faktines sumas ir rezultatus yra nepakankama

- 46** Skaidrumas reiškia, kad turi būti atskleidžiama informacija apie ES išlaidas, kartu užtikrinant, kad piliečiai galėtų laiku susipažinti su tokia informacija. Kartu su atsekamumu tai yra vienas iš pagrindinių elementų siekiant užtikrinti atskaitomybę ir demokratinę priežiūrą, todėl labai svarbu didinti visuomenės pasitikėjimą tuo, kaip panaudojamos ES lėšos.

³² Eurostat, „*Statistics related to the Recovery and Resilience Facility*“.

EGADP teisinėje sistemoje nustatyti aiškūs skaidrumo reikalavimai valdymo lygmeniu, tačiau joje nenumatytas visiškas informacijos apie lėšų srautą atskleidimas

- 47** Vertiname, ar EGADP reglamentavimo sistemoje (žr. [II priedą](#)) buvo aiškiai nustatyti skaidrumo reikalavimai, grindžiami atitinkamomis nuostatomis, nustatytomis Finansiniame reglamente³³, kuriuo nustatyti principai ir procedūros, kuriais reglamentuojamas ES biudžeto sudarymas, vykdymas ir kontrolė. Taip pat nagrinėjome skaidrumo reikalavimus pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę³⁴ (EITP) ir sanglaudos politiką³⁵ 2021–2027 m. daugiametėje finansinėje programoje, atsižvelgdami į šių priemonių teisinių sistemų ir tvarkos skirtumus.
- 48** SESV teigiama, kad ES institucijos turėtų „veik[ti] kiek įmanoma gerbdam[os] atvirumo principą“³⁶. Finansiniame reglamente taip pat nurodyta, kad „piliečiams turėtų būti prieinama informacija apie tai, **kur ir kokiais tikslais** Sąjunga leidžia lėšas“, kad tai turėtų būti pasiekta skelbiant „atitinkamą informaciją, susijusią su visais **lėšų [...] gavėjais** [t. y. **kas**]“, ir kad turėtų būti siekiama kuo didesnio informacijos apie lėšų gavėjus skaidrumo³⁷. Jame išvardijama informacija apie gavėjus, kuri turi būti skelbiama laikantis skaidrumo principo, (žr. [4 langelį](#)).

³³ Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046.

³⁴ Reglamentas 2021/1153, kuriuo nustatoma Europos infrastruktūros tinklų priemonė.

³⁵ Reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, [...] nuostatos.

³⁶ Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, 15 straipsnio 1 dalis.

³⁷ 2018 m. Finansinio reglamento 11 ir 12 konstatuojamosios dalys.

4 langelis

Informacijos apie gavėjus skelbimo reikalavimai tiesioginio ir pasidalijamojo valdymo atveju

2018 m. Finansiniame reglamente nustatyta³⁸, kad Komisija tinkamu būdu ir laiku pateikia informaciją apie iš biudžeto finansuojamų lėšų gavėjus³⁹.

Kai lėšos valdomos tiesiogiai (pavyzdžiui, EGADP ir Europos infrastruktūros tinklų priemonės atveju), turi būti skelbiama ši informacija, jei ji susijusi su apdovanojimais, dotacijomis ir sutartimis, skirtais po konkursų, dotacijų skyrimo arba viešųjų pirkimų procedūrų, taip pat su atrinktais ekspertais⁴⁰:

- gavėjo vardas, pavardė (pavadinimas) (gali būti naudos gavėjas arba rangovas⁴¹);
- gavėjo buvimo vieta;
- suma, dėl kurios prisiimtas teisinis įsipareigojimas;
- priemonės pobūdis ir tikslas.

Panašiai ir pasidalijamojo valdymo (pavyzdžiui, sanglaudos politikos fondų) atveju – Finansiniame reglamente nustatyta, kad Komisija ir valstybės narės turi laikytis skaidrumo principo⁴², o išsamios skaidrumo nuostatos turi būti įtrauktos į konkreitiems sektoriams skirtas taisykles. Pavyzdžiui, 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos Bendrųjų nuostatų reglamente nustatyta, kad vadovaujančiosios institucijos, be kitos informacijos, turi skelbti naudos gavėją [o viešųjų pirkimų atveju – rangovo vardą, pavardę (pavadinimą)], tikslą, vietovę ir visas veiksmo išlaidas⁴³. Skaidrumo reikalavimai, taikomi pasidalijamojo valdymo atveju, buvo atnaujinti 2024 m. Finansiniame reglamente (žr. 25 dalį).

EGADP reglamente valstybės narės nurodytos kaip naudos gavėjos ir Komisija su jomis sudarė finansavimo susitarimus (jos yra lėšų gavėjos, apibrėžtos Finansinio reglamento 2 straipsnio 53 dalyje). Komisija išmoka EGADP lėšas valstybėms narėms kaip naudos gavėjoms, kurios savo ruožtu paskirsto lėšas viduje per savo nacionalinį biudžetą įstaigoms, atsakingoms už priemonių įgyvendinimą.

Kita vertus, kitų tiesioginio valdymo priemonių, pavyzdžiui, EITP, atveju Komisija sudaro dotacijų susitarimus ir išmoka lėšas projektams vykdančioms naudos gavėjams. Panašiai yra sanglaudos politikos fondų, įgyvendinamų taikant pasidalijamąjį valdymą, atveju: naudos gavėjai paprastai yra veiksmus įgyvendinantys subjektai.

³⁸ Ten pat, 38 straipsnio 1 dalis.

³⁹ Ten pat, 38 straipsnio 3 dalis.

49 EGADP reglamente yra keletas nuostatų dėl skaidrumo. Jos susijusios su Komisijos skelbiamais atitinkamais valdymo sprendimais (EGAD planų, jų pakeitimų ir mokėjimo prašymų vertinimu) ir Komisijos bei valstybių narių ataskaitomis dėl pažangos, padarytos įgyvendinant planus ir priemonę, (žr. [IV priedą](#)). Reikalavimas skelbti EGAD planų, jų pakeitimų ir mokėjimo prašymų vertinimus yra EGADP būdingas skaidrumo elementas. Juo gali būti didinamas visuomenės informuotumas apie sprendimų priėmimo procesą.

50 Iš pradžių Komisija ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje paskelbė tik sumas, skirtas valstybėms narėms kaip naudos gavėjoms, ir įvairius kitus duomenis, pagrįstus EGAD planų numatytais išlaidomis, o apie galutinius gavėjus nebuvo paskelbta jokios informacijos⁴⁴. 2023 m. EGADP reglamento pakeitimais nustatytas reikalavimas valstybėms narėms skelbti duomenis apie 100 didžiausių galutinių gavėjų⁴⁵, kurių duomenys vėliau centralizuojami ir Komisijos skelbiami EGADP rezultatų suvestinėje⁴⁶. Šioje naujoje nuostatoje išvardijama informacija, kurią turi skelbti valstybės narės:

- juridinio asmens atveju – visas gavėjo teisinis pavadinimas ir PVM mokėtojo kodas arba mokesčių mokėtojo identifikacinis numeris, jei toks yra, arba kitas nacionaliniu lygmeniu nustatytas unikalus identifikatorius;
- fizinio asmens atveju – gavėjo vardas ir pavardė;
- kiekvieno gavėjo gauta suma ir susijusios priemonės, kurioms valstybė narė gavo finansavimą pagal EGADP.

⁴⁰ Ten pat, 38 straipsnio 2 dalis.

⁴¹ Ten pat, 2 straipsnio 53 dalis.

⁴² Ten pat, 63 straipsnio 1 dalis.

⁴³ [Reglamento \(ES\) 2021/1060](#) 49 straipsnio 3 dalis.

⁴⁴ Eucrim, *Trade-offs in Auditing the EU Recovery and Resilience Facility – Flexibility vs Compliance: A Greek Case Study*, volume 4/2023, p. 350.

⁴⁵ [EGADP reglamento](#) su pakeitimais, padarytais [Reglamentu \(ES\) 2023/435](#), kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, 25a straipsnis.

⁴⁶ European Commission, *Recovery and Resilience Scoreboard*.

51 Tačiau ši nauja skaidrumo nuostata, jau dvejus metus taikoma įgyvendinant EGADP, taikoma tik 100 didžiausių galutinių gavėjų. Kadangi šia nuostata neužtikrinamas visiškas EGADP lėšų naudojimo skaidrumas, Europos ombudsmenas rekomendavo Komisijai skatinti valstybes nares skelbti informaciją apie visus EGADP lėšų gavėjus, kad būtų padidinta atskaitomybė už EGADP lėšų naudojimą⁴⁷. Vėlesnėse gairėse Komisija paminėjo, kad „valstybės narės gali paskelbti sąrašą, kuriame viršijamas EGADP reglamente nustatytas minimalus 100 galutinių gavėjų skaičius“⁴⁸. Iki mūsų audito darbo pabaigos nė viena į mūsų imtį įtraukta valstybė narė neviršijo minimalaus 100 galutinių gavėjų skaičiaus.

Valstybės narės teikia dalinę informaciją apie EGADP lėšų naudojimą ne tik viešajame sektoriuje, o informacija apie rezultatus yra nepakankama

52 Remiantis Komisijos ir valstybių narių pasirašytų finansavimo susitarimų nuostatomis, „valstybės narės informacijos skelbimas, komunikacija ir viešinimas, susijęs su finansavimu įgyvendinant [EGAD planą], turi būti bent tokio paties lygio, kaip reikalaujama pagal valstybės narės taisyklės dėl viešojo finansavimo nenaudojant įnašų iš Sąjungos biudžeto“⁴⁹. Todėl tikrinome, ar valstybės narės skelbia su savo EGAD planais ir jų vykdymu susijusią biudžeto informaciją, kaip jos tai daro savo nacionalinio biudžeto atveju.

53 Nustatėme, kad į mūsų imtį įtrauktos valstybės narės skirtingai teikia biudžeto informaciją apie EGAD planus ir jų vykdymą. Keturios valstybės narės (Bulgarija, Estija, Latvija ir Rumunija) skelbia atskirą biudžetą, o kitos šešios valstybės narės (Austrija, Prancūzija, Vokietija, Malta, Nyderlandai ir Ispanija) mano, kad EGAD planai yra jų nacionalinio biudžeto dalis.

⁴⁷ European Ombudsman, „Closing note on the Strategic Initiative concerning the transparency and accountability of the Recovery and Resilience Facility“.

⁴⁸ Europos Komisijos ataskaitos Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo V priedas „Galutiniai lėšų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę gavėjai“ (COM(2024) 474 final).

⁴⁹ Europos Komisija, „Komunikacijos ir matomumo didinimo taisyklės. 2021–2027 m. Europos Sąjungos finansavimo programos: valstybėms narėms skirtos gairės“, p. 38.

- 54** Taip pat analizavome įimtį įtrauktų valstybių narių EGADP portaluose viešai skelbiamą informaciją. Nustatėme, kad šešios iš dešimties į mūsų įimtį įtrauktų valstybių narių (Austrija, Bulgarija, Estija, Prancūzija, Latvija ir Ispanija) savo EGADP portaluose skelbia išsamius statistinius duomenis apie EGAD plano įgyvendinimo pažangą. Ši informacija gali būti įvairi – nuo išsamios informacijos apie viešųjų pirkimų procesus iki interaktyvių projektų žemėlapių ir statistinių duomenų apie priemonių pasiekimus. Kadangi pagal teisinę sistemą šių elementų nereikalaujama, apimtos temos ir išsamumo lygis valstybėse narėse labai skiriasi. Kalbant apie veiklos rezultatus, pastebėjome, kad apskritai šiuose viešuosiuose portaluose pateikiama informacija apie pasiektas tarpines ir siektinas reikšmes, tačiau nepateikiama informacijos apie bendrus rodiklius ir faktinius pasiektus rezultatus arba apie pasiektus bendrus priemonės tikslus, išsamiai nurodytus Tarybos įgyvendinimo sprendimuose. Kaip jau pažymėjome ankstesnėse ataskaitose, EGADP tarpinės ir siektinos reikšmės yra orientuotos į išdirbius, o ne į rezultatus, skiriasi užmojai, kartais joms trūksta aiškumo ir jos ne visada apima pagrindinius įgyvendinimo etapus, įskaitant užbaigimą⁵⁰, todėl manome, kad skelbiamos informacijos apie rezultatus nepakanka.
- 55** Iš dešimties į mūsų įimtį įtrauktų valstybių narių Bulgarijos EGADP portale pateikiama visapusiškiausia informacija, įskaitant išsamų galutinių gavėjų, rangovų ir subrangovų, sumokėtų sumų ir įgyvendinimo būklės sąrašą, (žr. [5 langelį](#)).

⁵⁰ Specialioji ataskaita 26/2023, 30–51 dalys; Apžvalga 02/2025, 11 dalis; Specialioji ataskaita 13/2025, 56–71 dalys.

5 langelis

EGADP viešasis portalas ir valdymo informacinė sistema Bulgarijoje

- Bendra valdymo informacinė sistema naudojama visiems ES finansuojamiems projektams valdyti. Ją sudaro keturi moduliai: pareiškėjų, ataskaitų teikimo, vidaus (valdymo tikslais) ir viešasis. Visi jie automatiškai atnaujinami, kai informacija įkeliama ir patvirtinama. Viešasis modulis veikia kaip laisvai prieinamas tinklalapis, kuriame pateikiama informacija apie visas ES programas, įskaitant EGADP.
- Viešajame modulyje galima detalizuoti duomenis nuo pradinio EGAD plano puslapio iki komponentų, priemonių ir projektų sąrašo. Rodomos numatytos, sutartyse nurodytos ir išmokėtos sumos. Apie kiekvieną projektą pateikiama papildomos informacijos apie galutinį gavėją, dalyvaujančių subjektų (rangovų, subrangovų, konsorciumo narių) sąrašas ir informacija apie pažangą, susijusią su priskirtaisiais rodikliais.
- Bendros valdymo informacinės sistemos viešasis modulis viršija EGADP skelbimo reikalavimus, įskaitant visų galutinių gavėjų sąrašo ir informacijos apie priemonių įgyvendinimo būklę skelbimą.

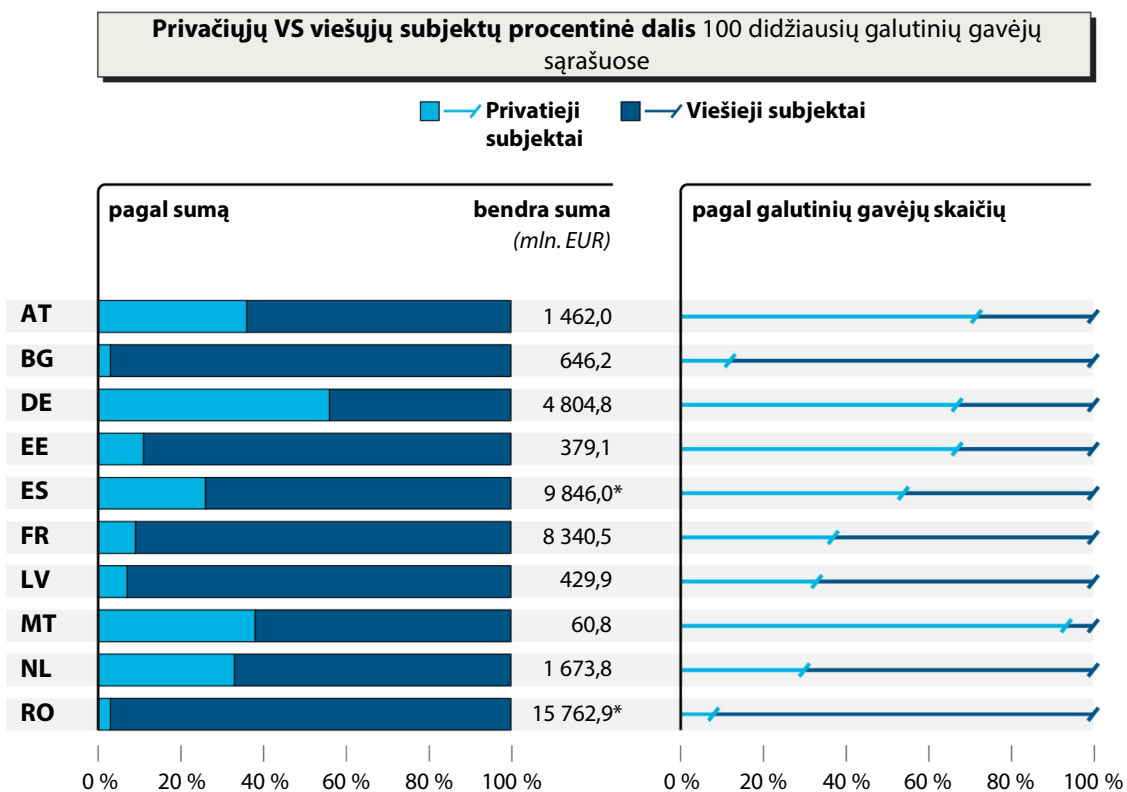
Sistemoje bet kuris viešojo modulio naudotojas gali pasirinkti bet kurį subjektą (galutinį gavėją, rangovą, subrangovą) arba atlikti jo paiešką ir matyti visus projektus ir (arba) priemones, kuriuos įgyvendinant tas subjektas dalyvauja arba kuriems jis gauna finansavimą (visų ES programų atveju). Ataskaitos gali būti rengiamos įvairiais formatais.

56 Visos į mūsų imtį įtrauktos valstybės narės savo portaluose skelbia 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašus su sumomis. Taip pat atlikome į imtį įtrauktų valstybių narių 100 didžiausių galutinių gavėjų paskelbtų sąrašų turinio analizę.

57 Juose pateikta informacija ne visada visiškai atitinka EGADP reglamento reikalavimus, paaiškintus Komisijos gairėse. Pavyzdžiui, Ispanija ir Rumunija skelbia galutiniams gavėjams skirtas sumas, o ne gautas sumas, kaip reikalaujama EGADP reglamente. 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašuose nustatytų trūkumų ir neatitikimų sąrašas pateikiamas [V priede](#).

58 Apskritai nustatėme, kad į šiuos sąrašus įtrauktų galutinių gavėjų, atstovaujančių ministerijoms, agentūroms ir kitoms viešosioms įstaigoms, įskaitant valstybės valdomas įmones, dalis atrinktose valstybėse narėse vidutiniškai sudarė šiek tiek daugiau nei 50 %. Be to, bendros sumos, susijusios su šiais viešosiomis įstaigomis esančiais galutiniais gavėjais, atrinktose valstybėse narėse vidutiniškai viršijo 80 % (žr. **2 diagramą**, kurioje pateikti mūsų analizės pagal valstybes nares rezultatai). Pažymime, kad, remiantis Finansinio skaidrumo sistemoje turimais duomenimis, ši padėtis apskritai yra panaši į tą, kurią nustatėme EITP – kito tiesiogiai valdomo ES fondo – atveju, (žr. **VI priedą**).

2 diagrama | Į mūsų imtį įtrauktų valstybių narių sudarytų 100 didžiausių EGADP galutinių gavėjų sąrašų analizė

Pastaba: Rumunijos ir Ispanijos ataskaita pagrįsta skirtomis sumomis (žr. **V priedą**).

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis viešai prieinamais duomenimis, gautais atliekant mūsų audito darbą 2025 m. pirmąjį pusmetį.

59 Remdamiesi šia analize, darome išvadą, kad skelbiant informaciją tik apie 100 didžiausių galutinių EGADP lėšų gavėjų tinkamai neatspindimas bendras lėšų panaudojimas. Taip yra dėl to, kad daugeliu atvejų galutiniai gavėjai, kaip jie apibrėžti⁵¹, yra viešosios įstaigos, o EGADP reglamentu pareiga skelbti netaikoma rangovams, kurie dažnai yra pirmasis privačiojo sektoriaus dalyvavimo EGADP lėšų sraute lygmuo. Tačiau, kadangi didelė EGADP lėšų dalis išleidžiama pagal rangovų vykdomų darbų ir paslaugų viešųjų pirkimų sutartis, pažymime, kad lėšos, kurios parodytos kaip išmokėtos, paprastai toliau skiriamos privačiojo sektoriaus subjektams. Matomumo pavyzdys, kai naudojantis išsamiu EGADP viešuoju portalu, pavyzdžiui, Bulgarijos naudojamu portalu, įmanoma matyti ne tik galutinius gavėjus, pateikiamas **3 lentelėje**.

3 lentelė | Iš Bulgarijos galutinių gavėjų sąrašo atrinktų galutinių gavėjų, kurie yra viešosios įstaigos, sudarytų sutarčių sumų pavyzdžiai (eurais)

Galutinis gavėjas	Išmokėtos sumos (*)	Numatytos priemonės išlaidos (A)	Sutarčių sumos (B)	Sudaryta sutarčių dėl % (B)/(A)	Sutarčių skaičius
„Metropoliten JSC“	77 050 281	110 530 000	111 188 302	 101 %	5
Elektros energijos sistemos operatorius	22 628 897	189 180 000	131 267 144	 69 %	113
Žemės ūkio ministerija	6 010 807	10 200 000	12 021 614	 118 %	1

* Išmokėtos sumos, remiantis 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašais.

Šaltinis: Audito Rūmai ir Bulgarijos bendra valdymo informacinė sistema, duomenys gauti 2025 m. rugsėjo mėn.

60 Apskritai nustatėme, kad, nors dauguma į imtį įtrauktų valstybių narių taip pat skelbia įvairius statistinius duomenis apie savo EGAD planų įgyvendinimą, informacija apie rezultatus yra minimali, o faktinių išlaidų ir EGADP lėšų gavėjų skaidrumas nėra visiškas. Todėl informacija apie lėšų naudojimą, ypač už viešojo sektoriaus ribų, yra ribota ir neužtikrina visiško EGADP skaidrumo.

⁵¹ Europos Komisija, „Gairės dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų „REPowerEU“ kontekste“ (2023/C 80/01), p. 34; Europos Komisija, „Gairės dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų“ (C/2024/4618), p. 18; Europos Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo, V priedas „Galutiniai lėšų pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę gavėjai“, (COM(2024) 474).

Komisijos lygmeniu teikiama informacija yra išsami, tačiau trūksta išsamios informacijos apie lėšų naudojimą valstybėse narėse

- 61** Analizavome EGADP skaidrumą Komisijos lygmeniu, remdamiesi paskelbtais vertinimais, ataskaitomis, interneto svetainėmis ir kitomis turimomis internetinėmis priemonėmis.

Komisija užtikrina skaidrumą atlikdama išsamius vertinimus ir teikdama išsamias ataskaitas

- 62** Komisija skelbia EGADP įgyvendinimo pažangos ir rezultatų vertinimus, ataskaitas ir įvairius kitus leidinius (žr. [4 lentelę](#)).

4 lentelė | Komisijos paskelbta EGADP informacija

	Leidiny	Data / dažnumas	Teisinis pagrindas
Komisijos vertinimai (vieši)	<u>Pradinių ir atnaujintų EGAD planų vertinimas</u> , įskaitant: a) Tarybos įgyvendinimo sprendimą ir b) Komisijos tarnybų darbinį dokumentą	Pradinio plano ir kiekvieno atnaujinto plano atveju pagal valstybes nares	EGADP reglamento 19 straipsnis ir 20 straipsnio 1 dalis
	<u>Veiklos susitarimai</u> , kuriuose nurodyta stebėsenos ir įgyvendinimo tvarka ir tvarkaraštis, atitinkami rodikliai ir t. t.	Pradinio plano ir kiekvieno atnaujinto plano atveju pagal valstybes nares	EGADP reglamento 20 straipsnio 6 dalis
	<u>Valstybių narių mokėjimo prašymų vertinimas</u> , įskaitant: a) Komisijos preliminarų vertinimą ir b) Komisijos įgyvendinimo sprendimą	Gavus kiekvieną mokėjimo prašymą	EGADP reglamento 24 straipsnio 4 dalis
Ataskaitos	<u>Metinė EGADP įgyvendinimo ataskaita</u>	Metinė, data nenustatyta	EGADP reglamento 31 straipsnis
	<u>EGADP įgyvendinimo peržiūros ataskaita</u>	2022 m. liepos 31 d. (vienkartinė ataskaita)	EGADP reglamento 16 straipsnis
	<u>Laikotarpio vidurio vertinimas</u> ir pagrindžiamasis nepriklausomas tyrimas	2024 m. vasario mėn.	EGADP reglamento 32 straipsnis
	<u>Ex post vertinimas</u>	Iki 2028 m. gruodžio 31 d.	EGADP reglamento 32 straipsnis

	Leidiny	Data / dažnumas	Teisinis pagrindas
Kiti leidiniai	Į planus įtrauktų priemonių <u>teminės analizės</u> ir įgyvendinimo pažangą pagal ramsčius iliustruojantys pavyzdžiai	Įvykus konkrečiam įvykiui, kelis kartus per metus	Deleguotojo reglamento 2021/2106 1 straipsnis
	<u>Valstybių narių per Europos semestrą teikiamos ataskaitos</u> , įskaitant apie EGADP poveikį konkrečiai šaliai skirtoms rekomendacijoms	Metinės	Europos semestras ir EGADP reglamento 27 straipsnis
	Dialogo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo klausimu <u>santraukos</u>	Parlamento iniciatyva – kas du mėnesius	EGADP reglamento 26 straipsnis
	<u>Informacijos suvestinės ir įžvalgos</u> apie EGADP poveikį ir <u>su EGADP susijusius renginius</u>	Įvykus konkrečiam įvykiui	Komisijos iniciatyva

Šaltinis: Audito Rūmai.

- 63** Komisijos atlikto pradinių ir atnaujintų EGAD planų vertinimo rezultatai išsamiai aprašyti Komisijos tarnybų darbinuose dokumentuose. Šie dokumentai kartu su vėlesniu oficialiu plano patvirtinimu Tarybos įgyvendinimo sprendimu ir veiklos susitarimais viešai skelbiami Komisijos EGADP svetainėje. Prie kiekvieno Tarybos įgyvendinimo sprendimo pridedamas priedas, kuriame išsamiai aprašoma kiekviena plane numatyta priemonė, jos bendras tikslas ir tarpinės bei siektinos reikšmės.
- 64** Be to, dėl kiekvieno valstybių narių pateikto mokėjimo prašymo Komisija parengia dokumentą, kuriame įvertina pasiektas tarpines ir siektinas reikšmes. Šis pateiktų įrodymų patikimumo, rezultatų aiškumo ir įgyvendinimo suderinamumo su sutartais rodikliais ir terminais vertinimas pateikiamas aprašomuoju būdu. Jame taip pat pateikiama išsami informacija apie kiekvieną tarpinę ir siektiną reikšmę, įtrauktą į mokėjimo prašymą, ir skelbiamas teigiamas arba dalinis preliminarus vertinimas, ar tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai.

- 65** Vienoje iš savo ankstesnių ataskaitų⁵² padarėme išvadą, kad 2022 m. Komisijos paskelbtoje pirmojoje metinėje EGADP įgyvendinimo ataskaitoje nepateiktas išsamus tuo metu padarytos pažangos vaizdas, ir pabrėžėme, kad taip buvo daugiausia dėl to, kad EGADP įgyvendinimas buvo ankstyvajame etape. Todėl, atsižvelgdami į šio audito laiką, išanalizavome vėlesnius Komisijos leidinius, kad įvertintume, koku mastu juose pateikta informacija apie padarytą įgyvendinimo pažangą.
- 66** Iki mūsų audito darbo pabaigos 2025 m. viduryje Komisija paskelbė tris metines ataskaitas. Remdamasi mūsų atlikta šių ataskaitų analize, Komisija dabar pateikia išsamesnį EGADP įgyvendinimo pažangos vertinimą. Visų pirma ataskaitose pateikiamos bendro tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo vaizdinės schemos, lyginamoji pažangos, padarytos pagal kiekvieną politikos ramstį valstybių narių lygmeniu, apžvalga, konkretūs įgyvendintų priemonių, turinčių išmatuojamą poveikį konkurencingumui, pavyzdžiai ir iliustratyvūs pasiektų tarpinių ir siektinų reikšmių, suskirstytų pagal politikos ramsčius, pavyzdžiai. Vis dėlto Komisijos metinėse ataskaitose vis dar nėra informacijos apie faktines išlaidas.
- 67** 2024 m. pradžioje Komisija paskelbė EGADP laikotarpio vidurio vertinimą⁵³. Čia pateikiami nustatyti faktai, atitinkantys informaciją, pateiktą metinėse ataskaitose, kuriose pagrindiniai nustatyti faktai grindžiami užbaigtų priemonių pavyzdžiais (pavyzdžiui, langelyje „*Padedą užtikrinti apčiuopiamus rezultatus vietoje*“⁵⁴ pateiktais pavyzdžiais). Šis vertinimas remiasi nepriklausomu pagrindžiamuoju tyrimu⁵⁵, kuriame pateikiama pavyzdžių, kaip užbaigtos priemonės padėjo pasiekti apčiuopiamų rezultatų ir taip prisidėti prie pažangos siekiant bendrųjų tikslų⁵⁶.

⁵² Specialioji ataskaita 26/2023, 86 ir 87 dalys.

⁵³ 2024 m. vasario 21 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES stiprinimas plataus užmojo reformomis ir investicijomis“ (COM(2024) 82) (laikotarpio vidurio vertinimui skirtas komunikatas).

⁵⁴ Ten pat, p. 3.

⁵⁵ *Study supporting the mid-term Evaluation of the Recovery and Resilience Facility*, December 2023.

⁵⁶ SWD(2024) 70, pridedamas prie laikotarpio vidurio vertinimui skirto komunikato, p. 37.

- 68** Nuo 2023 m. metinėse EGADP įgyvendinimo ataskaitose pateikiama daugiau informacijos apie vėluojamas įgyvendinti ir neužbaigtas priemones, kurios nebuvo 2022 m. ataskaitose⁵⁷, pavyzdžiui, pateikiami duomenys apie vėluojamų pasiekti tarpinių ir siektinų reikšmių rūšį⁵⁸. Jose taip pat pateikiamos konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimo diagramos⁵⁹. Be to, nors 2022 m. metinėje ataskaitoje⁶⁰ nebuvo informacijos apie bendrus rodiklius, 2023⁶¹ ir 2024 m.⁶² ataskaitose pateikta konsoliduota rezultatų apžvalga pagal 14 nustatytų EGADP bendrų rodiklių.
- 69** Be šių metinių ataskaitų, informacija apie padarytą pažangą taip pat pateikiama papildomuose teminiuose tinklalapiuose⁶³ ir ekonominiuose vertinimuose⁶⁴, kuriuose pateikiami konkrečių šalių atvejų tyrimai. Atrinktose srityse Komisija skelbia įvairių politikos sričių temines analizes⁶⁵, įskaitant skirsnius apie gerąją praktiką, susijusią su didžiausią poveikį darančiais valstybių narių įgyvendintais projektais⁶⁶.

⁵⁷ Specialioji ataskaita 26/2023, 86 dalis.

⁵⁸ Komisijos ataskaita COM(2023) 545 *final/2*, p. 14.

⁵⁹ Ten pat, p. 78.

⁶⁰ Specialioji ataskaita 26/2023, 87 dalis.

⁶¹ Komisijos ataskaita COM(2023) 545 *final/2*, p. 14–16.

⁶² Komisijos ataskaita COM(2024) 474 *final*, p. 37.

⁶³ https://energy.ec.europa.eu/topics/funding-and-financing/recovery-and-resilience-facility-clean-energy_en.

⁶⁴ European Commission, *Economic Impacts of the Recovery and Resilience Facility: New Insights at Sectoral Level and the Case of Germany* of 21 May 2025.

⁶⁵ European Commission, *Thematic Analyses*.

⁶⁶ European Commission, *Employment and Labour Market Thematic Analysis*, p. 7.

- 70** Lyginant EGADP ir 2021–2027 m. sanglaudos politikos skaidrumą Komisijos lygmeniu, mūsų analizė rodo, kad EGADP skaidrumas yra didesnis vertinant nacionalinius planus ir mokėjimo prašymus. Komisija skelbia esminę informaciją apie savo vertinimus, įskaitant išsamius tarnybų darbinius dokumentus. Tačiau lygiavertė su sanglaudos politika susijusi informacija nėra sistemingai atskleidžiama, tvirtinant partnerystės susitarimus arba nacionalines programas. Tą pastebėjo ir Europos Parlamentas⁶⁷. Tačiau, kalbant apie ataskaitų teikimą ir įgyvendinimo ar stebėsenos informacijos skelbimą, abi sistemos užtikrina panašų skaidrumo lygį. Žr. **VII priedą**, kuriame teikiama Komisijos paskelbtos su sanglaudos politika susijusios informacijos, palyginamos su **4 lentelėje** pateikta EGADP informacija, lentelė.
- 71** Nustatėme, kad Komisijos ataskaitos viršija EGADP reglamente nustatytus minimaliuosius reikalavimus (žr. **IV priedą**). Pavyzdžiui, tai pasakytina apie tarnybų darbinius dokumentus, pridėtus prie EGADP plano vertinimų, preliminarius mokėjimo prašymų vertinimus, temines analizes ir kitus įvykus konkrečiam renginiui skelbiamus leidinius. Apskritai manome, kad ši išsami atskleidžiama informacija padeda užtikrinti tinkamą valstybių narių pažangos, padarytos siekiant EGADP tarpinių ir siektinų reikšmių, ir Komisijos valdymo sprendimų skaidrumo lygį. Tačiau šie leidiniai neatspindi valstybių narių faktinių priemonių įgyvendinimo išlaidų.

Finansinio skaidrumo sistemoje nurodyta, ko teisiškai reikalaujama įgyvendinant EGADP, o projektų žemėlapis yra gera iniciatyva, tačiau esama apribojimų

- 72** Be **EGADP interneto svetainės**, kurioje skelbiami visi atitinkami dokumentai ir iniciatyvos, Komisija informaciją apie pažangą, padarytą įgyvendinant EGADP, skelbia trijuose skirtinguose interneto portaluose: Finansinio skaidrumo sistemoje, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje ir EGADP lėšomis remiamų projektų žemėlapyje.

⁶⁷ European Parliament Briefing, *Cohesion partnership agreements: Implementation and oversight*, p. 10.

- 73** Iš EGADP reglamento neaišku, ar Komisija rengdama viešas įgyvendinimo pažangos ataskaitas turėtų naudoti faktines išlaidas⁶⁸, ir, kaip pažymėta pirmiau, Komisija nerenka duomenų apie faktines išlaidas pagal priemones ir ramsčius (žr. **43–45** dalis). Todėl visa rezultatų suvestinėje pateikiama informacija apie išlaidas, išskyrus 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašus ir faktinius mokėjimus valstybėms narėms, yra grindžiama įverčiais, o informacija apie tai, kas gauna EGADP finansavimą, kiek lėšų gauna ir koku tikslu, yra susijusi tik su 100 didžiausių gavėjų kiekvienoje valstybėje narėje. Ankstesnėje ataskaitoje⁶⁹ įvertinome rezultatų suvestinę ir padarėme išvadą, kad buvo keletas metodinių trūkumų.
- 74** Finansinio skaidrumo sistema yra viešai prieinama ES lėšų gavėjų duomenų bazė. Joje, remiantis Komisijos centrinės kaupiamosios apskaitos sistemos duomenimis, pateikiama informacija nuo 2007 m. apie suteiktą ES finansavimą, Komisijai taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą. Nuo 2021 m. į Finansinio skaidrumo sistemą taip pat įtraukta informacija apie EGADP, todėl ji apima daugiau kaip pusę ES biudžeto išlaidų⁷⁰. Remiantis nauja Finansinio reglamento redakcija⁷¹, nuo 2028 m. Finansinio skaidrumo sistema taip pat turėtų apimti ES finansavimą, teikiamą taikant Komisijos ir valstybių narių pasidalijamojo valdymo principą.
- 75** Finansinio skaidrumo sistemoje pateikiami įvairūs duomenys apie ES lėšų gavėjus ir su projektais susijusias sumas. Tačiau EGADP atveju dėl konkrečių EGADP teisinės sistemos nuostatų, kuriose valstybės narės apibrėžiamos kaip naudos gavėjos, Finansinio skaidrumo sistemoje informacija teikiama tik valstybių narių, o ne galutinių gavėjų lygmeniu. Finansinio skaidrumo sistemoje taip pat nurodyti keli kiti naudos gavėjai (audito metu jų buvo nurodyta 215), tačiau tai yra subjektai, susiję su EGADP techninės paramos elementu. Todėl, kitaip nei kitų Komisijos tiesiogiai valdomų ES fondų atveju, Finansinio skaidrumo sistemoje informacija apie EGADP teikiama tik valstybių narių lygmeniu.

⁶⁸ Specialioji ataskaita 26/2023, 87 dalis.

⁶⁹ Ten pat, 74–83 dalys.

⁷⁰ European Commission, *Financial Transparency System – Overview* (susipažinta 2025 m. birželio 19 d.).

⁷¹ Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 38 straipsnio 1 dalis ir 277 straipsnio 6 dalis.

Šią ataskaitą Audito Rūmai priėmė 2026 m. balandžio 23 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas
Tony Murphy

Priedai

I priedas. Apie auditą

Įvadas

Naudojamų ES lėšų atsekamumo ir skaidrumo svarba

- 01** ES finansavimą reglamentuojančiais principais siekiama užtikrinti, kad finansų valdymas būtų patikimas ir kad sprendimai būtų priimami kuo atviriau ir kuo arčiau piliečių. Viešoji ES išlaidų kontrolė priklauso nuo žinių apie tai, kas gauna naudos iš fondų, kiek lėšų gauna ir kokių tikslu. Tam reikia, kad tokia informacija būtų ne tik renkama, bet ir viešai prieinama. ES išteklių naudojimo skaidrumas yra labai svarbus siekiant nustatyti pažeidimus ir išlaikyti visuomenės pasitikėjimą ES finansų valdymu.
- 02** Tam labai svarbūs trys pagrindiniai elementai: finansavimo atsekamumas, leidžiantis atsekti pinigų srautą nuo šaltinio iki galutinio panaudojimo, sistemingas duomenų apie faktines išlaidas rinkimas ir registravimas bei atviras šios informacijos atskleidimas. Atsekamumas ir išlaidų duomenys yra būtinos skaidrumo sąlygos, nes jie leidžia naudotojams ir sprendimus priimančioms asmenims įvertinti, kaip naudojamos lėšos, stebėti įgyvendinimą ir vertinti išlaidų efektyvumą. Skaidri ataskaitų, be kita ko, ir dėl faktinių išlaidų, teikimu stiprinama atskaitomybė ir prisidedama prie veiksmingesnių ir informacija pagrįstų sprendimų dėl išlaidų.

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų atsekamumas ir skaidrumas

- 03** EGADP yra laikina ES priemonė, sukurta reaguojant į COVID-19 pandemiją, pagal kurią nuo 2020 m. vasario mėn. iki 2026 m. rugpjūčio mėn. finansuojamos reformos ir investicijos. Pagal ją teikiamos negrąžintinos dotacijos ir grąžintinos paskolos. 2026 m. sausio mėn. pabaigoje bendra EGADP finansavimo suma pasiekė 577 milijardus eurų.

- 04** EGADP įgyvendinama pagal su išlaidomis nesusijusio finansavimo modelį, pagal kurį ES lėšos išmokamos pasiekus iš anksto nustatytas tarpines ir siektinas reikšmes. Nors valstybės narės gali įgyvendinti savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (toliau – EGAD planai) taikydamos įvairius įgyvendinimo mechanizmus, jos turi sukurti kontrolės sistemas, kuriomis būtų apsaugoti ES finansiniai interesai užkertant kelią interesų konfliktams, sukčiavimui ir korupcijai ir juos nustatant. Šiomis sistemomis taip pat turi būti užtikrintas atsekamumas renkant duomenis apie galutinius gavėjus, rangovus, tikruosius savininkus ir finansavimo šaltinius.
- 05** Bendros numatytos į EGAD planus įtrauktų priemonių išlaidos buvo svarbios nustatant didžiausią EGADP finansinį asignavimą kiekvienai valstybei narei ir jos buvo įvertintos Komisijos⁷⁵. Tačiau numatytos konkrečių priemonių išlaidos nedaro poveikio lėšų išmokėjimui EGADP įgyvendinimo laikotarpiu⁷⁶.
- 06** Tiek Komisija, tiek valstybės narės turi užtikrinti skaidrumą ir stebėti EGAD planų įgyvendinimą pagal 2018 m. Finansinį reglamentą⁷⁷, kuriame pabrėžiama, kad reikia viešai atskleisti informaciją apie ES lėšų gavėjus. EGADP reglamente yra keletas nuostatų dėl skaidrumo. Jos susijusios su Komisijos skelbiamais atitinkamais valdymo sprendimais (EGAD planų, jų pakeitimų ir mokėjimo prašymų vertinimu) ir Komisijos bei valstybių narių ataskaitomis dėl pažangos, padarytos įgyvendinant planus ir priemones.
- 07** Nors pagal pradinę EGADP sistemą nebuvo reikalaujama skelbti galutinių gavėjų duomenų, 2023 m. pakeitimu valstybės narės įgaliojamos skelbti savo 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašus⁷⁸.

⁷⁵ EGADP reglamento 21 straipsnio 2 dalis.

⁷⁶ Specialioji ataskaita 21/2022, 66 dalis.

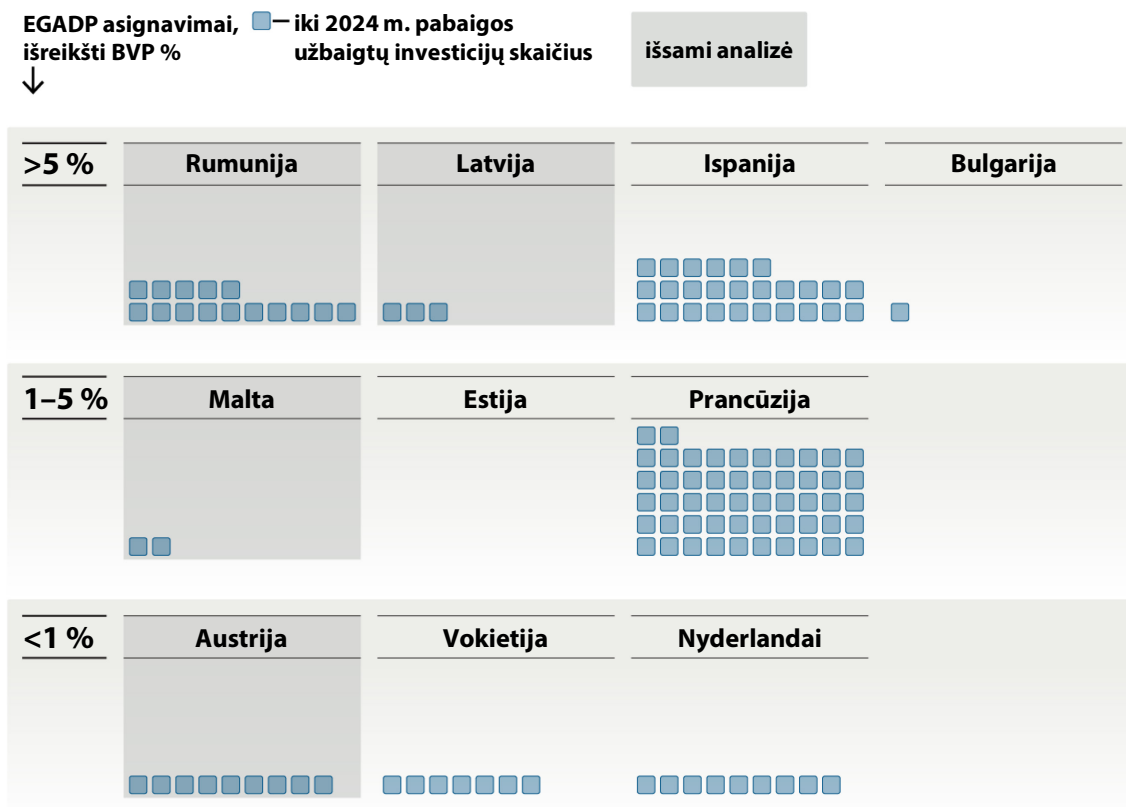
⁷⁷ Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, 12 konstatuojamoji dalis.

⁷⁸ EGADP reglamento su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2023/435, 21a straipsnis.

Audito apimtis ir metodas

- 08** Šio audito tikslas – įvertinti Komisijos ir valstybių narių nustatytą tvarką, kuria siekiama užtikrinti tinkamą EGADP lėšų atsekamumo ir skaidrumo lygį. Šiuo tikslu tikrinome, ar:
- ES teisinėje sistemoje nustatyti būtinieji atsekamumo reikalavimai ir tai, ar valstybės narės seka lėšų naudojimą ir renka reikiamus duomenis;
 - Komisija ir valstybės narės naudoja faktinių išlaidų duomenis, atnaujindamos priemonių išlaidų įverčius, perskirstydamos lėšas ir tinkamai įvertindamos EGADP efektyvumą;
 - teisine sistema užtikrinamas tinkamas lėšų naudojimo skaidrumas ir tai, ar valstybių narių ir Komisijos skaidrumo veikla užtikrinama atskaitomybė ir sudaromos sąlygos visuomenei tikrinti, kaip naudojamos EGADP lėšos.
- 09** Siekdami gauti tinkamų ir pakankamų įrodymų, kad galėtume atsakyti į audito klausimus, peržiūrėjome teisinius reikalavimus, gaires bei kitus atitinkamus dokumentus ir surengėme interviu su Komisija. Nors EGADP Komisija įgyvendina taikydama tiesioginį valdymą, didelė audito vietoje darbo dalis buvo atlikta valstybių narių lygmeniu, atsižvelgiant į valstybių narių vaidmenį užtikrinant EGADP finansavimo galutiniams gavėjams atsekamumą ir skaidrumą nacionaliniu lygmeniu. Auditas apėmė laikotarpį nuo EGADP sukūrimo 2021 m. vasario mėn. iki 2025 m. vidurio.
- 10** Audituočių valstybių narių atrankos kriterijai rėmėsi visų EGADP lėšų dalimi, skirta kaip nacionalinio BVP procentinė dalis, iš kiekvieno intervalo atrenkant tris ar daugiau valstybių narių, ir iki 2024 m. pabaigos užbaigtų investicijų skaičiumi bei numatytomis išlaidomis.
- 11** Pagrindinių temų analizei sudarėme 10 valstybių narių imtį (žr. **1 diagramą**) ir atlikome išsamesnę keturių iš jų analizę. Trijų į imtį įtrauktų valstybių narių atveju kai kurie audito įrodymai buvo surinkti Audito Rūmų V kolegijai atliekant su lėšų srauto tikrinimu susijusį darbą, rengiant 2024 m. metinę ataskaitą. Išsamiai analizei buvo atrinktos keturios valstybės narės (Austrija, Latvija, Malta ir Rumunija), neįtraukiant trijų valstybių narių, kurios jau buvo įtrauktos atliekant su lėšų srauto tikrinimu susijusį darbą, ir atsižvelgiant į įgyvendinimo pažangą. Atlikome visų 27 valstybių narių apklausą, kad gautume informacijos apie jų EGADP atsekamumo ir skaidrumo sistemas.

1 diagrama. Valstybių narių imtis

Šaltinis: Audito Rūmų analizė.

- 12** Į imtį įtrauktų valstybių narių EGAD planuose nustatėme priemonių, kurių numatytos išlaidos buvo įgyvendintos vykdant viešuosius pirkimus, skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus arba naudojant finansines priemones. Taip pat įvertinome atsekamumo tvarką ir susijusius duomenis, surinktus EGADP valdymo informacinėse sistemose. Be to, analizavome, ar ir kaip į imtį įtrauktos valstybės narės įvertino ir naudojo informaciją apie EGAD plano priemonių faktines išlaidas, palyginti su numatytomis išlaidomis.
- 13** Be to, analizavome informaciją apie EGADP įgyvendinimą, su kuria visuomenė galėjo susipažinti Komisijos ir valstybių narių lygmeniu. Kai buvo įmanoma, atlikome lyginamąją analizę, lygindami EGADP skaidrumo priemones su skaidrumo priemonėmis, taikomomis įgyvendinant kitus tiesiogiai valdomus fondus (pavyzdžiui, Europos infrastruktūros tinklų priemonę) ir pasidalijamojo valdymo fondus.
- 14** Šiuo auditu siekiame padėti stiprinti procesus, kuriais užtikrinamas EGADP lėšų atsekamumas ir skaidrumas Komisijos ir valstybių narių lygmeniu. Mūsų rekomendacijos apima tiek EGADP, tiek visas būsimas su išlaidomis nesusijusiu finansavimu grindžiamas priemones, kurios galbūt bus įgyvendintos. Mūsų [audito metodika](#) atitinka [Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos \(INTOSAI\) paskelbtus tarptautinius audito standartus](#).

II priedas. Nustatyta EGADP reglamentavimo sistema

Pavadinimas	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas	Pakeitimai	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas
Teisės aktai					
Reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė	2021 m. vasario 19 d.	Pirminis teisės aktas, kuriuo nustatoma EGADP	Reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose	2023 m. kovo 1 d.	Pakeitimai, kuriais siekiama skyrius „REPowerEU“ įtraukti į esamus valstybių narių EGAD planus
			Reglamentas (ES) 2024/795, kuriuo sukuriama Europos strateginių technologijų platforma (STEP)	2024 m. kovo 1 d.	Pakeitimai, kuriais siekiama sutelkti išteklius pagal esamas ES programas, įskaitant EGADP, projektams, kuriais prisidedama prie STEP tikslų

Pavadinimas	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas	Pakeitimai	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas
Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2105 , kuriuo nustatoma socialinių išlaidų ataskaitų teikimo metodika ir taip papildomas Reglamentas (ES) 2021/241	2021 m. gruodžio 2 d.	Deleguotieji aktai, kuriais nustatoma tolesnė EGADP įgyvendinimo stebėseną ir ataskaitų teikimas	–	–	–
Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2106 , kuriuo nustatomi ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinės bendri rodikliai, išsamiai apibrėžiami jos elementai ir taip papildomas Reglamentas (ES) 2021/241			–	–	–
Viešai prieinamos gairės ir metodikos					
<i>Guidance to Member States. Recovery and Resilience Plans. Part 1 (SWD(2021) 12 final)</i>	2021 m. sausio 20 d.	Dokumentas, kuriame nurodoma informacija, kurią valstybės narės turi pateikti savo EGAD planuose pagal kriterijus, kuriais remdamasi Komisija juos vertina	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų gairės (C/2024/4618)	2024 m. liepos 23 d.	Šiomis gairėmis papildomos 2021 m. sausio mėn. EGAD planų rengimo gairės ir siekiama paaiškinti EGAD planų keitimo procesą, įskaitant EGADP išteklių paskirstymą STEP tikslams pasiekti.
<i>Guidance to Member States. Recovery and Resilience Plans. Part 2 (SWD(2021) 12 final)</i>	2021 m. sausio 22 d.	Gairės, kuriose pateikiamas valstybių narių EGAD planų struktūros šablonas			

Pavadinimas	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas	Pakeitimai	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas
Reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo pagal Reglamentą (ES) 2021/241 techninės gairės (2021/C 58/01)	2021 m. vasario 18 d.	Šiomis gairėmis siekiama patikslinti reikšmingos žalos nedarymo principo reikšmę ir tai, kaip jis turėtų būti taikomas pagal EGADP ir kaip valstybės narės gali įrodyti, kad jų siūlomos į EGAD planus įtrauktos priemonės atitinka šį principą.	Reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo pagal EGADP reglamentą techninės gairės (C/2023/111)	2023 m. spalio 2 d.	Šiomis gairėmis siekiama pašalinti bet kokią dviprasmiškumą, suteikiant valstybėms narėms galimybę suprasti, kaip įrodyti, kad jų EGAD planuose siūlomos priemonės atitinka reikšmingos žalos nedarymo principą.
<i>Guidance on the common indicators of the Recovery and Resilience Facility. Statistical guidance for Member States</i>	2022 m. kovo 14 d.	Šiomis gairėmis siekiama padėti nacionalinėms institucijoms teikti duomenis pagal bendrus rodiklius, pateikiant papildomos statistinės informacijos.	<i>Guidance on the common indicators of the Recovery and Resilience Facility. Statistical guidance for Member States</i>	2024 m. sausio 24 d.	Prie bendrųjų principų ir bendrų rodiklių buvo pridėta, kai tinkama, papildomos informacijos ir priedas, kuriame pateikta gerosios praktikos pavyzdžių ir žinių, įgytų rengiant ankstesnes ataskaitas.
				2024 m. gegužės 17 d.	Šios gairės buvo dar kartą atnaujintos, kad būtų atsižvelgta į projektų, įgyvendinamų pagal finansines priemones, traktavimą.

Pavadinimas	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas	Pakeitimai	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas
Gairės dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų „REPowerEU“ kontekste (2022/C 214/01)	2022 m. gegužės 31 d.	Šiose gairėse paaiškinamas esamų planų keitimo procesas ir „REPowerEU“ skyrių rengimo tvarka.	Gairės dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų „REPowerEU“ kontekste (2023/C 80/01)	2023 m. kovo 3 d.	Šios gairės pakeičia 2022 m. gegužės mėn. Komisijos paskelbtas gaires. Jose išsamiau paaiškinamas esamų planų keitimo procesas, „REPowerEU“ skyrių rengimo tvarka, taip pat pateikiama termino „galutinis gavėjas“ apibrėžtis, taikytina EGADP kontekste.
			Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų gairės (C/2024/4618)	2024 m. liepos 23 d.	Šiomis gairėmis pakeičiamos 2023 m. kovo mėn. „REPowerEU“ gairės, išskyrus informaciją, susijusią su skyriais „REPowerEU“, kuri tebėra aktuali valstybėms narėms, ketinančioms pateikti arba peržiūrėti skyrius „REPowerEU“. Šiomis gairėmis siekiama paaiškinti EGAD planų keitimo procesą, įskaitant EGADP išteklių paskirstymą STEP tikslams pasiekti.
Dvigubas finansavimas įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę	2023 m. vasario 6 d.	Šiame pranešime nagrinėjama dvigubo finansavimo, teikiamo iš EGADP ir kitų ES fondų, problema. Jame paaiškinama, kaip valstybės narės ir Komisija gali užkirsti tam kelią, šią problemą nustatyti ir spręsti.	–	–	–

Pavadinimas	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas	Pakeitimai	Įsigaliojimas	Trumpas aprašymas
Tarpinių ir siektinų reikšmių vertinimo pagal EGADP reglamentą sistema (COM(2023) 99 final)	2023 m. vasario 21 d.	Komisijos vertinimo sistema, pagal kurią vertinama, ar patenkinamai pasiektos tarpinės ir siektinos reikšmės, remiantis iki šiol įgyta patirtimi.	–	–	–
Komisijos metodika, pagal kurią nustatomas mokėjimo sustabdymas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentą (COM(2023) 99 final)		Joje paaiškinamas atitinkamų sumų nustatymo metodas, paliekant tam tikrą veiksmų laisvę, jei mokėjimą reikia sustabdyti.	–	–	–
Komisijos metodika dėl tarpinių ir siektinų reikšmių atšaukimo pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentą (COM(2023) 545 final)	2023 m. rugsėjo 19 d.	Joje nustatoma Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 3 dalies antro sakinio taikymo sistema ir suteikiamas teisinis aiškumas bei skaidrumas dėl proceso, kurio reikia laikytis vykdant atšaukimą.	–	–	–

Šaltinis: Audito Rūmai.

III priedas. Informacija apie užbaigtas EGAD plano priemones keturiose atrinktose valstybėse narėse (pagal priemonę)

Priemonės nuoroda	Priemonės aprašymas	Visos numatytos išlaidos (mln. EUR)	Visos faktinės išlaidos (mln. EUR)	Faktinių ir numatytų išlaidų santykis
Užbaigtos priemonės, kurias įgyvendinant sutaupyta lėšų				
AT-C[C2]-I[2C2]	Viešojo administravimo skaitmenizacijos fondas	106,93	105,36	99 %
AT-C[C3]-I[3B2]	Perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo skatinimas	277,00	276,95	100 %
AT-C[C3]-I[3C2]	Taisomasis švietimo priemonių rinkinys	100,97	55,95	55 %
Iš viso Austrijoje		484,90	438,26	90 %
LV-C[C6]-I[6-1-1-1-i-]	Esamų analitinių sprendinių modernizavimas	2,10	1,87	89 %
LV-C[C6]-I[6-1-1-2-i-]	Naujų analitinių sistemų kūrimas	1,88	1,83	98 %
Iš viso Latvijoje		3,98	3,70	93 %

Priemonės nuoroda	Priemonės aprašymas	Visos numatytos išlaidos (mln. EUR)	Visos faktinės išlaidos (mln. EUR)	Faktinių ir numatytų išlaidų santykis
MT-C[C1]-I-[I3]	Investicijos į viešųjų mokyklų renovaciją, esminį modernizavimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energiją	10,00	4,07	41 %
MT-C[C1]-I-[I4]	Investicijos į bandomąją mokyklą, kuri būtų beveik anglies dioksido neišskirianti mokykla, kuri būtų pavyzdys ateičiai ir suteiktų mokiniams perspektyvią mokymosi patirtį	14,90	12,02	81 %
MT-C[C4]-I-[I2]	Sveikatos sistemos atsparumo didinimas pasitelkiant skaitmeninimą ir naujas technologijas	11,70	11,29	96 %
Iš viso Maltoje		36,60	27,37	75 %
RO-C[C7]-I-[I7.0]	Elektroninių formų diegimas viešuosiuose pirkimuose	0,85	0,65	77 %
RO-C[C7]-I-[I14.0]	Rumunijos valdžios institucijoms teikiamų interneto paslaugų teikėjų infrastruktūros paslaugų atsparumo ir kibernetinio saugumo didinimas	18,39	17,58	96 %
RO-C[C8]-I-[I6.0]	Ekonominio modeliavimo priemonė (pensijų reformos galimybių modeliavimo priemonių rinkinys), kuria siekiama pagerinti institucinius gebėjimus prognozuoti pensijų išlaidas	0,40	0,35	87 %
RO-C[C11]-I-[I3.0]	Velo nacionalinio koordinavimo centro įsteigimas ir veiklos pradžia	1,50	0,05	3 %
RO-C[C13]-I-[I3.0]	Namų ūkio darbuotojams skirtų darbo kortelių įdiegimas	4,45	2,90	65 %
RO-C[C14]-I-[I5.0]	Plano stebėseną ir įgyvendinimą	12,84	11,47	89 %
RO-C[C15]-I-[I5.0] ¹	Rumunijos integruotos švietimo informacinės sistemos (SIIR) ir Išankstinio perspėjimo mechanizmo (MATE) IT priemonės naudotojų mokymas ir sisteminiai intervenciniai veiksmai mokyklos nebaigusiu asmenų skaičiui mažinti. Nežymėta dalis	0,97	0,00	0 %
Iš viso Rumunijoje		39,40	33,00	84 %

Priemonės nuoroda	Priemonės aprašymas	Visos numatytos išlaidos (mln. EUR)	Visos faktinės išlaidos (mln. EUR)	Faktinių ir numatytų išlaidų santykis
Užbaigtos priemonės, kurias įgyvendinant viršytos išlaidos arba kurių faktinės išlaidos lygios numatytoms išlaidoms				
AT-C[C1]-I[1A2]	Naftos ir dujų šildymo sistemų mainai	158,9	158,9	100 %
Iš viso Austrijoje		158,9	158,9	100 %
LV-C[C6]-I[6-1-1-3-i-]	Personalo mokymas dirbti su analitine platforma ir konsultuoti	0,02	0,02	100 %
LV-C[C6]-I[6-1-2-2-i-]	Muitinės laboratorijos gebėjimų stiprinimas	0,13	0,13	100 %
Iš viso Latvijoje		0,15	0,15	100 %
Iš viso Maltoje		N. d.	N. d.	N. d.
RO-C[C8]-I[19.0] ²	Parama pensijų bylų vertinimo procesui	20,74	20,78	100,19 %
Iš viso Rumunijoje		20,74	20,78	100,19 %

¹ Faktinės šios priemonės išlaidos nurodytos pagal priemonę RO-C[C15]-I[14.0].

² Faktinių ir numatytų šios priemonės išlaidų skirtumą lemia valiutos kurso svyravimai.

IV priedas. Į EGADP teisinę sistemą įtrauktos skaidrumo nuostatos

Taikymo sritis	Nuoroda	Reikalavimas
Institucinės nuostatos	EGADP reglamento 25 straipsnis	Skaidrus Komisijos vykdomas atitinkamų su EGADP susijusių dokumentų perdavimas Europos Parlamentui ir Tarybai
	EGADP reglamento 26 straipsnis	Diskusijos, Parlamento prašymu, su EGADP susijusiais klausimais palaikant dialogą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo klausimais
Vertinimo atskleidimas	EGADP reglamento 19 ir 20 straipsniai	Tarybos įgyvendinimo sprendimo dėl Komisijos atlikto EGAD planų ir jų pakeitimų vertinimo patvirtinimo paskelbimas
	24 straipsnio 4 dalis	Komisijos atlikto į kiekvieną valstybių narių pateiktą mokėjimo prašymą įtrauktų pasiektų tarpinių ir siektinų reikšmių vertinimo paskelbimas
Ataskaitų teikimo reikalavimai	EGADP reglamento 16 straipsnis	Komisijos EGADP įgyvendinimo peržiūros ataskaita
	EGADP reglamento su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2023/435, 25a straipsnis	Informacijos apie 100 galutinių gavėjų, gaunančių didžiausią finansavimą priemonėms pagal EGADP įgyvendinti, teikimas
	EGADP reglamento 27 straipsnis	Valstybių narių du kartus per metus teikiamos pažangos, padarytos įgyvendinant EGAD planus, ataskaitos
	EGADP reglamento 29 straipsnio 2 ir 3 dalys; Deleguotojo reglamento 2021/2105, kuriuo papildomas EGADP reglamentas, 1 straipsnis	Ataskaitų dėl EGADP lėšomis finansuojamų išlaidų teikimas
	EGADP reglamento 29 straipsnio 5 dalis; Deleguotojo reglamento 2021/2106, kuriuo papildomas EGADP reglamentas, 2 straipsnis	Ataskaitų dėl 14 bendrų EGADP nustatytų rodiklių teikimas
	EGADP reglamento 30 straipsnis	Informacijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestinėje teikimas
	EGADP reglamento 31 straipsnis	Komisijos metinių EGADP įgyvendinimo ataskaitų teikimas

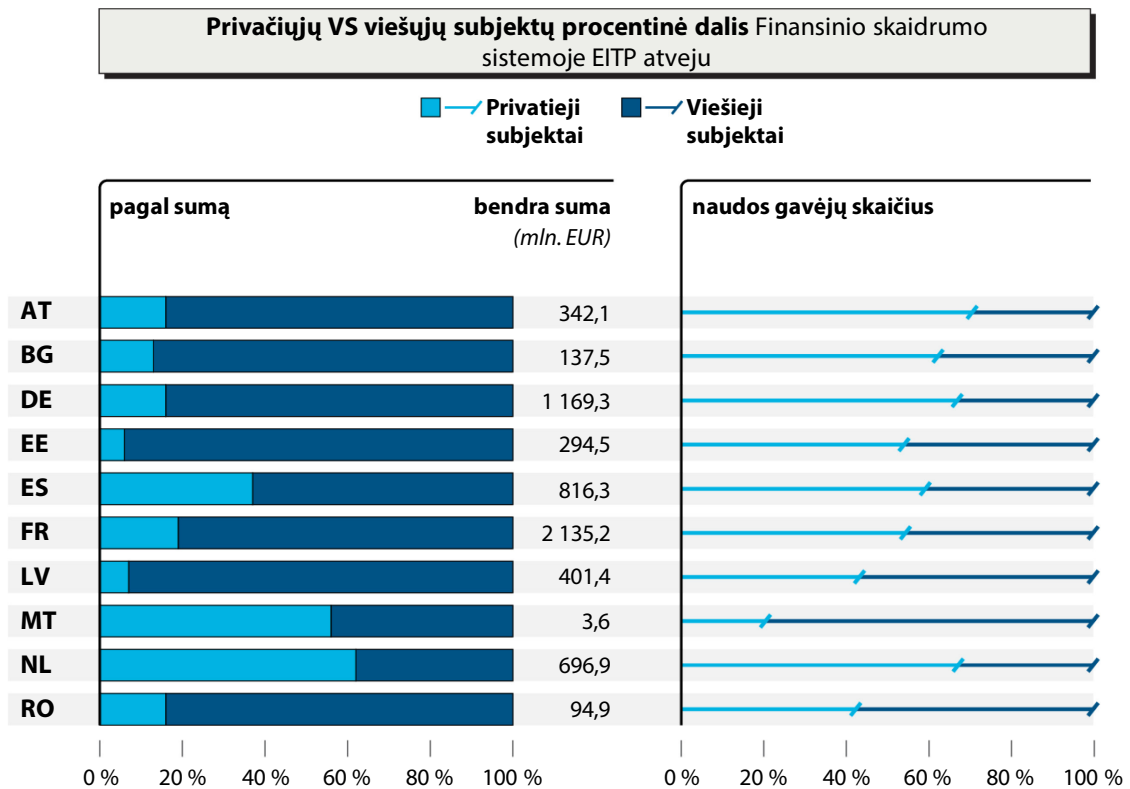
Taikymo sritis	Nuoroda	Reikalavimas
	EGADP reglamento 32 straipsnis	Komisijos teikiama EGADP įgyvendinimo ataskaitos vertinimo ataskaita
	EGADP reglamento 34 straipsnis	Su EGADP finansavimu susijęs informavimas, komunikacija ir viešinimas

V priedas. Paskelbtuose 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašuose nustatyti trūkumai ir neatitikimai

Rūšis	Išsami informacija
Trūkumai	<p>Ispanija ir Rumunija skelbia kiekvienam gavėjui skirtų sumų sąrašą, o ne gautas sumas, kaip aiškiai reikalaujama EGADP reglamente. Rumunija atkreipė dėmesį į tai, kad taip ji gali įtraukti tam tikrus didelius galutinius gavėjus į įgyvendinimo procesą anksčiau – kai pasirašomos sutartys. Be to, Ispanija šiuo metu skelbia tik gavėjus, įgyvendinančius priemones, kurių į Komisijai siunčiamus mokėjimo prašymus įtrauktos tarpinės ir siektinos reikšmės yra pasiektos, ir nurodo tik pagal EGAD plano komponentą, o ne pagal priemonę skirtas sumas. Tačiau Ispanijos institucijos nurodė, kad jos siekia išplėsti skelbiamą 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašą, kad jis apimtų visą EGAD planą, neatsižvelgiant į tai, ar tarpinės ir siektinos reikšmės yra įtrauktos į mokėjimo prašymus.</p>
	<p>Prancūzija kai kuriais atvejais į skelbiamą sąrašą įtraukia atitinkamų priemonių tarpines įstaigas, o ne faktinius galutinius gavėjus dėl administracinių sunkumų, susijusių su pastarųjų nustatymu kai kurių priemonių atveju. Viešai skelbiamame 100 didžiausių galutinių gavėjų sąrašė Prancūzija nurodė, kad penki į sąrašą įtraukti subjektai yra tarpinės įstaigos, o ne galutiniai gavėjai, nes apie juos sunku gauti duomenų. Šių penkių subjektų sumos sudaro 3,6 milijardo eurų iš visos 8,3 milijardo eurų sumos, skirtos visam 2024 m. pabaigoje paskelbtam sąrašui. Prancūzijos institucijos taip pat nurodė aktyviai siekiančios pagerinti sąrašo turinį.</p>
Neatitikimai	<p>Paskelbtos sumos. Dauguma analizuotų valstybių narių (Austrija, Estija, Vokietija, Latvija, Malta, Nyderlandai, Rumunija) paskelbė tik EGADP ES finansavimo sumą kiekvienam gavėjui, o Bulgarija, Prancūzija ir Ispanija paskelbė bendrą viešojo finansavimo sumą, įskaitant nacionalinio bendro finansavimo sumą. Tikėtina, kad taip yra dėl pasikeitusių Komisijos gairių, pagal kurias 2023 m. buvo reikalaujama skelbti tik EGADP finansavimo sumas, tačiau atnaujintoje 2024 m. versijoje buvo reikalaujama skelbti viso finansavimo sumas.</p>
	<p>Suskirstymas pagal priemones. Austrija, Bulgarija, Estija, Latvija, Malta, Nyderlandai, Rumunija ir Ispanija pagal kiekvieną galutinį gavėją pateikia priemonių sąrašą ir atitinkamą sumą, skirtą kiekvienai priemonei, o Prancūzija ir Vokietija pateikia tik priemonių sąrašą ir bendrą gautą sumą, jos neskirstydamos pagal kiekvieną priemonę. Pažymime, kad EGADP reglamente tokio suskirstymo nereikalaujama.</p>

Šaltinis: Audito Rūmai.

VI priedas. EITP naudos gavėjų analizė

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis 2025 m. spalio mėn. Finansinio skaidrumo sistemos duomenimis.

VII priedas. Komisijos paskelbta BNR informacija (2021–2027 m.)

	Leidiny s	Data / dažnumas	Teisinis pagrindas
Komisijos vertinimai (vieši)		–	
Ataskaitos	„Dialogue with Common Provisions Regulation partners 2021–2027“ : posėdžių protokolai ir pristatymai	Bent kartą per metus	BNR 8 straipsnio 5 dalis Sprendimas C(2021) 5014
	„Laikotarpio vidurio peržiūra“ : laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų ataskaita	Vieną kartą, iki 2026 m. pabaigos	BNR 18 straipsnio 6 dalis
	Metinės veiklos ataskaitos, parengtos EMPL GD , REGIO GD , HOME GD , įskaitant finansinių ataskaitų tikrinimo rezultatus, programų veiklos rezultatų vertinimą, kontrolės rezultatų vertinimą	Kas metus	BNR 99 straipsnis ir 41 straipsnio 1 dalis
	Laikotarpio vidurio vertinimas	Iki 2024 m. pabaigos	BNR 45 straipsnio 1 dalis
	Retrospektyvinis vertinimas	Iki 2031 m. gruodžio 31 d.	BNR 45 straipsnio 2 dalis
Kiti leidiniai	Ninth report on Economic, social and territorial cohesion ir interaktyvus žemėlapis	Devynios ataskaitos	Komisijos iniciatyva
	Report on the outcome of 2021–2027 cohesion policy programming	Vieną kartą, iki 2023 m. balandžio 28 d.	Komisijos iniciatyva
	Informacijos suvestinės ir įžvalgos apie BNR poveikį ir su BNR susijusius renginius	Įvykus konkrečiam įvykiui	Komisijos iniciatyva
	Valstybių narių per Europos semestrą teikiamos ataskaitos, įskaitant apie sanglaudos politikos poveikį konkrečiai šaliai skirtoms rekomendacijoms	Kas metus	Europos semestras ir BNR reglamento 19 straipsnio 15 dalis

Šaltinis: Audito Rūmai.

Santrumpos

BNR	Bendrujų nuostatų reglamentas
ECFIN GD	Ekonomikos ir finansų reikalų generalinis direktoratas
EGAD planas	ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas
EGADP	Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė
EITP	Europos infrastruktūros tinklų priemonė
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo

Žodynėlis

ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas	dokumentas, kuriame išdėstytos valstybės narės planuojamos reformos ir investicijos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę
Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė	ES finansinės paramos mechanizmas, kuriuo siekiama švelninti COVID-19 pandemijos ekonominį ir socialinį poveikį ir skatinti ekonomikos atsigavimą, taip pat spręsti iššūkius, kylančius siekiant žalesnės ir labiau skaitmenizuotos ateities
Finansinis reglamentas	pagrindinis taisyklių, kuriomis reglamentuojamas ES biudžeto sudarymas, panaudojimas ir su tuo susiję procesai, pavyzdžiui, vidaus kontrolė, ataskaitų teikimas, auditas ir biudžeto įvykdymo patvirtinimas, rinkinys
galutinis gavėjas	fizinis ar juridinis asmuo, gaunantis EGADP lėšų į valstybės narės ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktai priemonei įgyvendinti
investicija	išlaidos į EGADP reglamento taikymo sritį patenkančiai veiklai, projektui ar veiksmui, kurie, kaip tikimasi, duos naudingų rezultatų visuomenei, ekonomikai ar aplinkai
pasidalijamasis valdymas	ES biudžeto lėšų panaudojimo metodas, kai, priešingai nei tiesioginio valdymo atveju, Komisija paveda tam tikras užduotis vykdyti valstybėms narėms, išlaikydama galutinę atsakomybę
priemonė	kalbant apie EGADP, tai reforma arba investicija
rezultatas	užbaigus projektą ar programą iš karto pasireiškiantis poveikis, pavyzdžiui, geresnis kursų dalyvių įsidarbinamumas ar geresnis susisiekimasis nutiesus naują kelią
siektina reikšmė	kiekybinis valstybės narės pažangos, padarytos įgyvendinant konkrečią ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytą reformą arba investiciją, matas
tarpinė reikšmė	kokybinis valstybės narės pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytą reformą arba investiciją, matas
tiesioginis valdymas	tik Komisijos vykdomas ES fondo ar programos valdymas, priešingai nei pasidalijamojo valdymo ir netiesioginio valdymo atveju
veiklos rezultatai	matas, kuriuo vertinama, koku mastu buvo pasiekti ES finansuojamo veiksmo, projekto ar programos tikslai ir ar lėšos panaudotos racionaliai

Komisijos atsakymai

<https://www.eca.europa.eu/lt/publications/SR-2026-14>

Chronologija

<https://www.eca.europa.eu/lt/publications/SR-2026-14>

Audito grupė

Audito Rūmų specialiosiose ataskaitose pateikiami Audito Rūmų atliktų auditų, susijusių su įvairių sričių ES politika ir programomis arba su konkrečių biudžeto sričių valdymo temomis, rezultatai. Audito užduotis Audito Rūmai atrenka ir parengia taip, kad jos turėtų kuo didesnį poveikį, atsižvelgdami į neveiksmingumo ar neatitikties riziką, susijusių pajamų ar išlaidų lygį, būsimus pokyčius ir politinį bei viešąjį interesą.

Šį veiklos auditą atliko Audito Rūmų nario Petri Sarvamaa'os vadovaujama IV audito kolegija „Rinkų reguliavimas ir konkurencinga ekonomika“. Auditui vadovavo Audito Rūmų narė Ivana Maletić, jai padėjo kabineto vadovė Ana Jurak, pagrindinis vadybininkas Juanas Ignacio Gonzalezas Bastero, užduoties vadovas Viorelas Cirje, auditoriai Aikaterini Vraila, Dana Christina Mohamed, Tiago Ribeiro, Sorana Rotta ir Lorenzo Meirone.

Iš kairės į dešinę: Ana Jurak, Aikaterini Vraila, Juan Ignacio Gonzalez Bastero, Ivana Maletić, Dana Christina Mohamed, Sorana Rotta, Lorenzo Meirone ir Tiago Ribeiro.

AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2026

Europos Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika nustatyta [Audito Rūmų sprendime Nr. 6–2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis Audito Rūmų turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenciją](#). Todėl paprastai pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi bet kokie padaryti pakeitimai. Asmenys, kurie pakartotinai naudoja Audito Rūmų turinį, neturi iškreipti pirminės prasmės ar minties. Audito Rūmai nėra atsakingi už bet kokius pakartotinio naudojimo padarinius.

Būtina gauti papildomą leidimą, jei tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, Audito Rūmų darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikiami trečiųjų asmenų kūriniai.

Gavus tokį leidimą, juo panaikinamas ir pakeičiamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi bet kokie naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Viršelio nuotrauka: sukurta su *Adobe Firefly*; © Europos Sąjunga, 2025 m.; šaltinis: Audito Rūmai.

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika netaikoma.

Europos Sąjungos institucijų domeno „europa.eu“ svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. Audito Rūmai jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktą privatumo ir autorių teisių politiką.

Audito Rūmų logotipo naudojimas

Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Audito Rūmų sutikimo.

HTML	ISBN 978-92-849-7371-2	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/0402452	QJ-01-26-019-LT-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7372-9	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/2517772	QJ-01-26-019-LT-N

KAIP CITUOTI

Europos Audito Rūmai, [Specialioji ataskaita 14/2016](#) „EGADP atsekamumas ir skaidrumas. Tebėra spragų, susijusių su EGADP lėšų atsekamumu ir skaidrumu“, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2026 m.

577 milijardų eurų vertės Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP) buvo nustatyta 2021 m. vasario mėn. kaip atsakas į COVID-19 pandemiją. Audito metu tikrinome, ar Komisija ir valstybės narės užtikrino pakankamą EGADP lėšų atsekamumą ir skaidrumą. Nustatėme, kad nors dauguma valstybių narių gali atsekti EGADP lėšas, kai kurie duomenys ne visada renkami sistemingai, todėl atsiranda vėlavimų ir kartais pateikiama neišsami informacija. Valstybės narės faktinių išlaidų duomenis įverčiams atnaujinti naudoja nenuosekliai arba Komisija šių duomenų neprašo EGADP valdyti. Kalbant apie skaidrumą, paskelbta informacija apie gavėjus, faktines išlaidas ir pasiektus rezultatus yra nepakankama. Rekomenduojame, kad būsimose priemonėse būtų numatytas sistemingas visų atitinkamų duomenų apie ES lėšų naudojimą rinkimas, naudojimas ir skelbimas.

Audito Rūmų specialioji ataskaita pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Europos Sąjungos
leidinių biuras

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklauso: eca.europa.eu/lt/contact
Interneto svetainė: eca.europa.eu
Socialiniai tinklai: @EUauditors